

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2022. gada 11. – 17. maijs

Nr. 18 (1724)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

VALDA
LIEPIŅA

NYET, NYET SOVIET

Tas viss notika pirms 30, 40, 50 un pat vairāk gadiem. Skan kā stāstā. Daudziem jaunākās paaudzes cilvēkiem tas varētu jau šķist kā kaut kas neticams. Tas ir, pirms mēnešiem trim. Kopš šā gada 24. februāra piedalīšanās demonstrācijās un uzmanības piesaistošu ideju gudrošana šķiet gandrīz vai ikdienu. Daudziem trimdas bērniem šķita dabiski uzreiz iesaistīties šajos protestos pret agresoru, jo viņi bija par to dzirdējuši no vecākiem un saprata, ka ir jāmobilizējas.

Mums, tiem, kas toreiz bijām iesaistīti demonstrācijās ar saukļiem "Nyet, nyet Soviet", "Stop Russification" un līdzīgi, izstādes atklāšana 4. maijā Latvijas dzelzceļa vēstures muzejā bija atkal tikšanās – gan ar "ciņu biedriem", gan ar tā laika notikumiem, un savā ziņā gandarijums, ka šai darbībai bija panākumi. Demonstrācijas ASV un Eiropas sirdī bija viskrāšņākās, bet ievēribas cienīgi bija protesti visās latviešu mītnēs zemēs no Dienvidamerikas līdz Austrālijai, no Kanadas līdz Skandināvijai un visur citur. Apbrīnojami, ka saglabājies tik daudz plakātu – un ne jau mazi, bet sienas garumā vai arī karogi no Latvijas miera kuģa akcijas.

Nezinātājs varētu skatīties un pirmajā brīdī padomāt – viss jau izskatās iespējami un krāšņi, daļiņai acīs redzams jaunības azarts un lozungi patiešām "trāpīgi", bet, vai tas viss kaut ko panāca? Trimdas sabiedrībai galvenais pašas izvirzītais uzdevums cīņā par Latvijas neatkarību bija nemitīga Rietumu sabiedrības un valdību atgādināšana par patiesajiem apstākļiem Baltijā (Padomju Savienībā). Demonstrācijas būtībā ir šī darba redzamā aisberga daļa. Piecdesmit gadu garumā trimdas organizācijas, lielas un mazas, indivīdi rakstīja

vēstules, sūtīja informāciju saviem valdību pārstāvjiem. Bet ar to kādreiz arī nepietika. Skumjš piemērs bija 1974. gada notikumi Austrālijā, kad tā laika premjerministrs (strādnieku partija) Vitlams pēkšņi un negaidīti gatavojās atzīt Baltijas valstu iekļaušanu Padomju Savienībā *de jure*. Viņš izteicās, ka stāvoklis šajās valstīs pēdējos 30 gados nebija mainījies un pārskatāmā nākotnē nebija iemeslu domāt, ka tas varētu mainīties. Kā daudzos trimdas gadījumos, Vitlams un viņa vadītā partija neiedomājās, ka Baltijas trimdinieki Austrālijā un visā pasaulē šo lēmumu uzskatīs par nodevību un momentāni mobilizēsies. Rezultātā ārkārtas vēlēšanās strādnieku partija zaudēja liberāļu partijai, un tās pirmais darbs bija atsaukt šo *de jure* statusu.

Šādu notikumu trimdas gados bija daudz. Ar vēstulēm un personiskām sarunām ar valdību pārstāvjiem nepietika. Bija jāpievērš mediju un sabiedrības uzmanība. Kā mēs zinām, nevienai

valdībai nepatīk, ka tā tiek atspoguļota negatīvā gaismā... Un tā nu īpaši aktīvi kļuva jaunieši – pārsvarā paaudze, kas tobrīd vēl nebija redzējusi savu Tēvzemi. Bieži vien šīs pārgalvīgās rīcības varēja draudēt ar sodiem.

Vērienīgajā izstādē *Nyet, nyet soviet* var ne tikai apskatīties plašo demonstrāciju klāstu, bet arī pasekot līdzī prakse pārbaudītiem ieteikumiem, kas veidotu rokasgrāmatu mūsdienu protestētājiem. Interesanti, pat dīvaini, ka kovidā dēļ šīs izstādes atklāšana notiek divus gadus vēlāk nekā bija paredzēts. Pērn tika pabeigta dokumentāla filma *VALIANT! Brauciens uz brīvu Latviju* par demonstrāciju mašīnu *Plymouth Valiant*, taču ņemot vērā pēdējo mēnešu notikumus, varētu šķist, ka pats Liktenis nolēmis, ka šai izstādei jānotiek tagad.

Šā gada 4. maijā, dienā, kad 1990. gadā Latvijas PSR Augstākā Padome pieņēma deklarāciju "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu", izstādes atklāšanai ir īpaša nozīme. Vispirms,

tā bija diena, par ko arī trimdas sabiedrība sapņoja (un daudzi nesagaidīja), bet jāpiezīmē, ka šīs skaļās demonstrācijas vēl turpinājās līdz 1991. gada 21. augustam, kad Latvija varēja patiešām ieiet brīvās pasaules apritē. (Žēl, ka Latvijā šo nozīmīgo dienu tik maz pieminam un nesvinam). Otrkārt, tieši kaš Ukrainā mums vēlreiz norāda, cik svarīgi mums visiem turēties kopā un nebaidīties skaļi izteikt savu protestu pret vardarbību un netaisnību. Cik svarīga bija – un ir – diaspora (bij. trimda) mūsu valsts nākotnē. Varam lepoties ar saviem panākumiem, bet šodien arī stāvam blakus saviem ukraiņu draugiem.

Lepnums un gandarijums bija redzams un dzirdams izstādes apmeklētājos, kuŗu starpā bija arī prāvs skaits kaislīgo demonstrāciju jauniešu bērni – paši nu demonstrāciju vecumā un, kuŗi nevienu brīdi neminstinājās nostāties par taisnību Ukrainā. Saukļi ir mazliet citādi. Šis ir publisks kaš. Cik traģiski, ka sauklis *Nyet, nyet* ir tikpat trāpīgs šodien.

Eslingenas
svētku
programma

2. lpp.

Latvija dienu
ritumā

3. – 4. lpp.

Jura Lorenca
un Sallijas
Benfeldes
polītiskie
komentāri

5. lpp.

Iepazīsimies –
Latvijas
uzņēmējs
Jānis Ķesa!

8. – 9. lpp.

Par vēsturi,
kas atkārtojas

10. lpp.

Pošamies uz
3x3 Latvijā

11. lpp.

Eslingenas dziesmu svētkiem – 75

Datums, laiks	Notikums	Vieta
CETURTDIENA, 16. JŪNIJS		
16:00	Grāmatas "Atmiņas par Eslingenu" vācu izdevuma atklāšana (DE)	Gemeindehaus am Blarerplatz
17:00	Multimediāla dejas izrāde "Latvju zīmēs rotāties"	Traumpalast Kino
18:00 - 22:00	Informācijas centrs	Gemeindehaus am Blarerplatz
No plkst. 21:00	Tankštelle "Rīgas runcis" / Vakara viesis - Jöran Steinhauer	Dieselstrasse
PIEKTDIENA, 17. JŪNIJS		
09:00 - 20:00	Informācijas centrs	Gemeindehaus am Blarerplatz
10:00 - 18:00	Amatnieku tirdziņš	Altes Rathaus
10:30	Meistarklase ar balss speciālisti Zani Šmiti	Alte Aula Esslingen
11:00	Meistarklase ar virsdiriģentu Ivaru Cinkusu	Südkirche Esslingen
14:00	Multimediāla dejas izrāde "Latvju zīmēs rotāties"	Traumpalast Kino
16:00	Latviešu dzejas lasījumi kopā ar Künstlergilde Esslingen (DE)	Gemeindehaus am Blarerplatz
20:00	Koncertuzvedums "Ar mīlestību no Eslingenas" *Apmeklētājiem no 12+	Gemeindehaus am Blarerplatz
No plkst. 21:00	Tankštelle "Rīgas runcis" / Vakara viesgrupa - Austrumkalns	Dieselstrasse
SESTDIENA, 18. JŪNIJS		
10:00 - 15:00	Informācijas centrs	Gemeindehaus am Blarerplatz
10:00 - 18:00	Amatnieku tirdziņš	Altes Rathaus
11:00	Lasījums ar muzikālu pavadījumu "Dziesmu svētkiem 150"	Gemeindehaus am Blarerplatz
11:15	Kokļu koncerts "Pāri gāju dziedādama"	Münster St. Paul
12:00 - 14:00	Individuālie priekšnesumi pilsētā	Bahnhofsplatz, Hafenmarkt
13:30	Lasījums "Trimdas rokmūzika"	Gemeindehaus am Blarerplatz
14:30	Svētku gājiens	Maille – Marktplatz
16:00	Lielkoncerts tirgus laukumā "Ļauj saulei uziedēt"	Marktplatz
20:00	"Varoņu ballīte" bērniem	Gemeindehaus am Blarerplatz
21:00	Lielā svētku balle *Apmeklētājiem 16+	NeckarForum Esslingen
SVĒTDIENA, 19. JŪNIJS		
09:00	Rīta Rosme kopā ar Lāčplēsi & Eiropas Jauniešiem	Tikšanās vieta: Gemeindehaus am Blarerplatz
09:30	Medicīnas profesionāļu forums Eslingenā - "Veselības brokastis"	Tiks precizēts
10:00 - 16:00	Informācijas centrs	Gemeindehaus am Blarerplatz
10:00 - 16:00	Amatnieku tirdziņš	Altes Rathaus
11:00	Teātra izrāde "Veiksmes stāsts. Latvietis parastais DE"	Gemeindehaus am Blarerplatz
12:00	Jāņu ielīgošana ar folkloras kopām	Hafenmarkt
13:00	Svētbrīdis un garīgās mūzikas koncerts "Dod mums spēku"	Stadtkirche Esslingen

Billetes nopērkamas mūsu tīmekļa vietnēs <https://www.latviesi.com/eslingena>.

Visi pasākumi notiks pēc tā brīža Eslingenas pilsētas un Bādenes-Virtembergas pavalstī spēkā esošajiem Covid-19 noteikumiem.

Organizatori patur tiesības veikt programmā izmaiņas un precizējumus.

Eslingenas svētku informatīvie atbalstītāji – laikraksti "Laiks" un "Brīvā Latvija"

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvija svin valsts neatkarības atjaunošanas 32. gadadienu

Latvijā 4. maijā, tika atzīmēta valsts neatkarības atjaunošanas 32. gadadiena, visā valstī bija plānoti dažādi svinīgi pasākumi.

Plkst. 9. Saldus Sv. Jāņa baznīcā notika Latvijas Republikas neatkarības dienai veltītais ekumēniskais dievkalpojums, kurā piedalījās Latvijas vadošo reliģisko konfesiju bīskapi un valsts augstākās amatpersonas.

Plkst. 12 notika Saeimas svinīgā sēde. Uzrunājot deputātus, Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece atzīmēja, ka šī svētku reize ir citāda.

“Ir pienākusi jauna robežšķirtnē. Pasaule piedzīvo vēsturiskas pārmaiņas. Kopš 24. februāra civilizētās pasaules attiecības ar Krieviju ir kardināli mainījušās. Apsicis politiskais kolaboracionisms, ko valstis nereti piekopa ar Putina režimu ekonomiskā izdevīguma vārdā. Gājusi mazumā strausa taktika, atbilstoši kuņģi daudz ko izliekas neredzam. Ar šo ieburkumu Krievija – iedomātā un arī reālā Padomju Savienības mantiniece – ir pārkāpusi visas sarkanās līnijas.

Plkst. 11 Saldū notika reģionālā militārā parāde. Parādē piedalījās vairāk nekā 900 kaņavīru, zemessargu, robežsargu, policistu, ugunsdzēsēju, glābēju un jaunsargu. Gadadienai veltītās parādes dalībniekus un svinīgā pasākuma viesus uzrunāja Valsts prezidents Egils Levits, aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Saldus pilsētas domes priekšsēdis Māris Zusts.

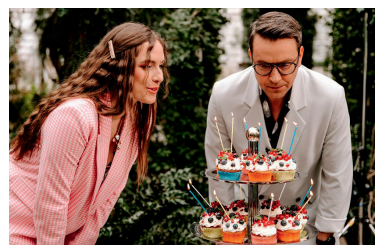
“Valsts ir nācijas pašnoteiktības gribas augstākais papildījums. Latvijas valstiskuma un teritorijas neaizskaramības sardzē stāvat jūs, Latvijas Nacionālie bruņotie spēki, robežsargi, policisti, ugunsdzēsēji un glābēji. Jūs sargājat arī mūsu valsts un tautas identitāti un vērtības, pasaules redzējumu, kas izriet no mūsu kultūras un mūsu kopīgi piedzīvotās vēstures. Jūs sargājat Latvijas pilsoņu drošību, mieru un brīvību. Tās ir cēls un svēts uzdevums; tā ir atbildīga misija, ko jūs godam pildāt,” uzrunā militārajā parādē sacīja Valsts prezidents Egils Levits.

Daugavpili Neatkarības atjaunošanas dienu pavadīja Vienības nama Tradīciju mājā kopā ar folkloras kopu “Svātra”. Sanākušie dziedāja dziesmas, cepa maizi, kūla sviestu, vārīja ārstniecības augu tējas un lēja vaska sveces.

4. maijā populāras latviešu ģimenes mūzicēja

dārza svētku koncertā “Dzīmšanas diena”. Meklējot koncerta dalībniekus, raidījuma vadītāji – Māra Sleja un Uģis Joksts – pa-

manija, ka 2022. gadā nozīmīgas dzimšanas dienas svin daudzi tautā mīlēti cilvēki. Ar viņu darbiem, vārdiem un dziesmām tika atjaunota Latvijas valsts Atmodas laikā, viņu teiktajā der ieklausīties arī šobrīd.

Dzīmšanas dienas svečītes

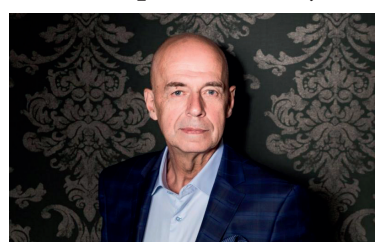
Koncerta laikā Māra Sleja un Uģis Joksts (*attēlā*) uz sarunu aicina Latvijā nozīmīgas personas kā Māra Zālite, Kārlis Lācis, Juris Sējāns, Roze Stiebra, Zigmars Liepiņš, Gunārs Placēns, Valts Pūce, Santa Didžus, Edgars Lipors, Jānis Erenštreits, Mārtiņš Klišāns, Igo, Aija Vitoļņa, Olga Rajecka, Boriss Reznīks, Daira Āboliņa, Rolands Kalniņš un Vaira Viķe-Freiberga.

Mūzikālajos priekšnesumos “Dārza svētku koncertā. Dzīmšanas diena” pievienojas arī Ilze Ķuzule-Skrastiņa un stīgu kvartets, Katrīna Gupalo, koris “Anima”, Būu (Ilze Fārte), grupas “Pērkonis”, *Latvian Voices*, *Carnival Youth* un “Vilki”, Valters Pūce, Aivars Hermanis, Rīgas Doma koņa skolas zēnu koris un mūziķu grupa Kristapa Krievkalna vadībā.

Nosūta īpašo Satversmes simtgadei veltīto pastkarti un pastmarku

Valsts svētkos izskan Mārtiņa Brauna pateicība Latvijai

Aizvadītā gada rudenī, atzīmējot 70. dzimšanas dienu, Mārtiņš Brauns kopā ar Sigvardu Kļavu izveidoja jaunu programmu, kas bija iecerēta kā komponista pateicība Latvijai.

Diemžēl šī ideja netika realizēta, jo komponists 24. novembrī devās mūžībā. Lai arī Mārtiņš Brauns vienmēr vairījies publiski svinēt dzimšanas dienas, 70 gadu jubilejai par godu kopā ar diriģentu Sigvardu Kļavu un

Sigvards Kļava

Latvijas Radio kori komponists radīja īpašu programmu “Mārtiņš Brauns – Latvijai”, kas nu ir izskanējusi Lielajā Ģildē.

“Mārtiņš ārkārtīgi vairījās eksponēt sevi, savu personību, griebeja diezgan agresīvi pateikt paldies mammai un Latvijai,” atzīmēja diriģents Sigvards Kļava. “Mēs vēl diezgan ilgi atdosim viņam dažādus parādus. Un kur nu vēl piestāvošāku dienu, kā 4. maijs vai 18. novembris.”

Koncertā apkopots komponista radītais kormūzikas mantojums, sākot no pagājušā gadsimta 80. gadiem. Latvijas Radio kora izpildījumā izskanēja arī partitūras “Ziemeļmeitas” pirmatskaņojums. “Mārtiņa Brauna mūzika ir kā no kinofilmām. Aiztaisot acis, tā bija jūra, tās bija upes un smagas rudzu vārpas, kas lokās. Ļoti, ļoti savilņoja un patika,” atzina koncerta apmeklētāja Ingrida Rateniece. Īpaši emocionāli koncertā izskanēja kompozīcijas, kur kopā ar Latvijas Radio kori un mūziķiem varēja dzirdēt Mārtiņa Brauna īpašo tembru.

Piemin Otrā pasaules kara upuņus

Valsts augstākās amatpersonas 8. maijā Rīgas Brāļu kapos piedalījās Nacisma sagrāves un Otrā pasaules kara upuņu piemiņas dienai veltītos pasākumos.

Valsts prezidents Egils Levits (no labās), Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece, Ministru prezidents Krišjānis Kariņš, ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un aizsardzības ministrs Artis Pabriks piedalās ziedu nolikšanas ceremonijā Rīgas Brāļu kapos, atzīmējot Nacisma sagrāves dienu un Otrā pasaules kara upuņu piemiņas dienu.

Svinīgajā vainagu nolikšanas ceremonijā Rīgas Brāļu kapos piedalījās Valsts prezidents Egils Levits, Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece (NA), Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV) un parlamenta deputāti. Nacisma sagrāves diena un Otrā pasaules kara upuņu piemiņas diena ir atceres diena, kuņģi ik gadu tiek atzīmēti 8. maijā. Šajā dienā 1945. gadā nacistiskā Vācija parakstīja aktu par kapitulēšanu un Eiropā beidzās Otrais pasaules karš.

Šogad 9. maijs Latvijā – Ukrainas kara upuņu piemiņas diena

Pirmdienā, 9. maijs, Latvijā noteikta par Krievijas agresijas pret Ukrainu cietušo un bojā gājušo upuņu piemiņas dienu. Šajā dienā aicina iedzīvotājus neapmeklēt Latvijas okupāciju slavinošus monumentus.

9. maijā no rīta no rīta Rīgas pils Sv. Gara tornī par godu Eiropas dienai, kas šogad Latvijā ir

SPILGTS CITĀTS

Kā mainīsies pasaule?

Jānis Sārts,

NATO stratēģiskās komunikācijas izcilības centra direktors

Intervijā Jānim Sārtam tika jautāts: ir skaidrs, ka neatgriezīsimies dzīvē, kāda tā bija pirms kara Ukrainā. Kā, jūsuprāt, mainīsies pasaule?

Ir grūti par to šobrīd runāt. Ja 1988. gada beigās kādam pajautātu, kāda būs pasaule pēc pieciem gadiem, deviņdesmit pieci, manuprāt, pat deviņdesmit deviņi procenti cilvēku pateiktu pilnīgi nepareizu atbildi. Saprotot šo dinamiku, ar prog-

nozēm jābūt ļoti piesardzīgiem. Tomēr dažas lietas ir visai skaidras. Pirmkārt, Krievija šo konfliktu Ukrainā nenoliedzami ir zaudējusi. Tomēr tas, cik lielas ciešanas tas izraisīs Ukrainai, jo-projām ir nezināms lielums. Tiesa, arī Krievijai šis viss nes tikai ļoti sliktas ziņas. Tā droši vien nepārvērtīsies par Ziemeļkoreju, tomēr, kamēr nemainīsies šis valsts iekšējā sistēma, par lielu Irānu – ļoti ticams. Visai jaunajai krievu paaudzei nākotne šobrīd ir nozagta. Otrkārt, Ukraina būs ļoti stipra nācija. Visticamāk, ar ļoti spēcīgu attieksmi pret savu kaimiņu vēl vairākās paaudzēs. Jautājums – kādu mieru un pēc kādiem nosacījumiem ukraiņiem būs izdevies panākt. Tam ir ļoti augstas likmes. Uzvarēt šajā jomā būs tikpat sarežģīti kā kaujas laukā. Bet, ja Ukrainai tas izdosies, domāju, šai valstij būs ļoti laba nākotne, kas varētu šķīst jocīgi, redzot to, kas notiek šobrīd. Treškārt, Eiropa beidzot sāks domāt stratēģiskāk. Eiropas lielais klupšanas akmens bija vienkāršs – tā bija liela un ekonomiski varena, bet absolūti nespējīga stratēģiski domāt un rīkoties nozīmīgās kategorijās. Es ceru, ka šis būs pagrieziena punkts. Visbeidzot, vismaz šobrīd mēs varam apgalvot, ka runas par Rietumu pasaules norietu bijušas pārpras. Nezināmais lielums, ko nedaudz esam atlikuši maliņā, ir tas, kur mūs visus nesīs jaunās tehnoloģijas. To ietekmes pieaugums uz ikdienas dzīvi paliks tikai straujāks. Mākslīgā intelekta attīstība, lietu internets, lielle dati kombinācija ar mākslīgo intelektu, kvantu skaitļošana... Šie šķietami ar mūsu ierasto dzīvi nesaistāmie jautājumi piecos, sešos gados radīs fundamentālas izmaiņas ikviena cilvēka ikdienā. Ja nebūtu šīs deviņpadsmitā gadsimta Krievijas imperijas, tehnoloģijas būtu joma, kuņģi valstis sacenstos šobrīd. Vismaz tā vajadzētu notikt normālā dinamikā divdesmit pirmajā gadsimtā... Bet redziet, pasaule nav viendabīga. Starp mums jo-projām ir cilvēki, kuņģi domā, runā un rīkojas aizpagājušā gadsimta kategorijās. Arī mēs šobrīd runājam par lietām, par kuņģi ce-rējam, ka mums vairs nenāksies tās apspriest.

Jūs esat studējis vēsturi – vai piekrītat uzskatam, ka tā atkārtojas?

Vēsture iedod perspektīvu skatīties uz lietām un to attīstību stratēģiski. Ne velti ir pietiekami daudz vēsturnieku, kuņģi analizē vēstures kopsakarības. Cilvēki bieži vien uzskata, ka vēsture paredz zināt vien gadskaitļus, kā to māca skolā. Patiesībā tā māca redzēt šīs cēloņsakarības un saskatīt, kā viens notikums ir novedis pie otra. Protams, ir svarīgi to pamatot ar faktiem, nevis tikai personīgiem apsvērumiem. Piemēram, visneuzticamākais informācijas avots ir atmiņas, jo tās gandrīz nekad nedod patiesu situācijas izpratni un vienmēr ir ļoti subjektīvas. Tas ir pēdējais avots, pie kā ķerties, un, ja tas tomēr jādara, informācija ir jāvērtē. Manuprāt, vēsture ir kā zinātne, redzējums par lietām, kas palīdz izprast noteiktus procesus, kur daudz kas no notiekošā šķiet haotisks.

(Žurnālā “Una”, 2022. gada maija nr.)

arī Ukrainas kara upuņu piemiņas diena, svinīgā ceremonijā pacelti Ukrainas un Eiropas Savienības karogi, kā arī pusmastā pacelts Latvijas karogs. Svinīgajā ceremonijā piedalījās Valsts prezidents Egils Levits, Ukrainas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Oleksandrs Miščenko un Eiropas Komisijas priekšsēdes izpildvietnieks Valdis Dombrovskis, uzsverot Ukrainas pierību Eiropai un kopīgās Eiropas vērtības.

Necieņa pret pieminekli Zēdelgemā

Piemineklim latviešu kaņģus-tekņiem Zēdelgemā vietējā pašvaldība pagājušā gadā novāca

skaidrojošo plāksni un lauku-mam atņēma brīvības vārdu (*attēlā*).

Sprīz arī par iespējamu pieminekļa pārvietošanu. Zēdelgemiešiem prātus sajaukusi, visticamāk, Krievijas kārtējā “nacistu” apkaņšanas kampaņa, kas īstenota ar kreisi noskaņotu Beļģijas vēstures aktīvistu un politiķu rokām.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Kaža ēnā radusies arī cerība, ka tāpat kā daudzviet Eiropā un plašāk pasaulē, arī Zēdelgemā ļaudis beidzot aptvers, kas slēpjas aiz Krievijas retorikas par nacismu, kas brutāli tika izmantota pret piemiņas vietu latviešu leģionāriem. Ukrainu viņi arī "atbrīvo no naciņiem".

Latvijas Okupācijas muzejs rakstījis Zēlgemas pašvaldībai, ka vēlas gan skaidrojumu par notikušo, gan dalību turpmākajās darbībās. Par situāciju tika informēti arī Latvijas vēstnieks Beļģijā Andris Razāns, vēlāk vēstules sūtītas ārlietu, aizsardzības un kultūras ministram, kuri reaģējuši ar saviem paziņojumiem.

Eiropas Parlamenta Pilsoņu balvai nominēts centrs MARTA

Eiropas Parlamenta Pilsoņu balvai 2022. gadā pieteikts centrs MARTA – Latvijā vienīgā sievietes tiesību aizstāvības organizācija. Šo nomināciju vienoti virza Eiropas Parlamenta deputāti Sandra Kalniete un Ivars Ijabs.

Centrs MARTA, kas strādā jau vairāk nekā 20 gadus, ikdienas darbā atbalsta sievietes, bērnus, ģimenes, iestājoties par pilnvērtīgu dzīvi bez vardarbības, tas sniedz profesionālu sociālo, juridisko un psiholoģisko atbalstu no vardarbības un cilvēktirdzniecības cietušajiem. Pašlaik centrs MARTA ir atbalsta punkts arī Ukrainas sievietēm, kuŗas spiestas karot vai glābt savas ģimenes no kara, un Baltkrievijas sievietēm, kuŗas cīnās par demokratisks valsts veidošanu.

Kijiva saņēmusi dāvinātos Rīgas satiksmes autobusus

Kijivā 30. aprīlī nonākuši uzņēmuma "Rīgas satiksme" dāvinātie pasažieru autobusi un humānā palīdzība, kas no Rīgas izbrauca 26. aprīlī.

Saņemot autobusus, Ukrainas galvaspilsētas mērs Vitālijs Klīčko pateicās par sniegto palīdzību, atgādinot, ka Latvija līdz šim jau daudz palīdzējusi, tajā skaitā arī politiski. Klīčko tika pasniegta arī burciņa ar monētām, kuŗas Ukrainas bērniem bija atsūtījis kāds zēns no Rīgas. Ukrainas galvaspilsētai nodoti 11 pasažieru autobusi.

Kijivas mērs un Rīgas domes pārstāvis, vicemērs Edvards Smiltēns, sarunās apsprieduši, kāda vēl palīdzība būtu nepieciešama Ukrainai. Apmeklējot Buču, Irpiņu un Hostomeļu un runājot ar vietējām amatpersonām, tās izteikušas vajadzību pēc komūnālās saimniecības tehnikas.

Stingrs atbalsts ES kandidātvalsts statusa piešķiršanai Ukrainai

6. maijā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs kopā ar Igaunijas un Lietuvas kolēģiem apmeklēja Ukrainu. Kijivā ministri tikās ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski (*attēlā*), Augstākās Radas priekšsēdētāju Ruslanu Stefančuku Ukrainas ārlietu ministru Dmitro Kulebu un Ukrainas vicepremjēri Eiropas un eirotlantiskās integrācijas jautājumos Olgu Stefanišinu. Apmeklējot kara izpostīto Irpiņu, E. Rinkēvičs uzsvēra nepieciešamību izmantot visus starptautisko tiesvedību mehānismus, lai izmeklētu Krievijas armijas kara noziegumus un zvērības Ukrainā un sauktu vainīgos pie atbildības.

Ārlietu ministri puda stingru atbalstu Ukrainas suverēnitātei un teritoriālajai integritātei un uzsvēra Baltijas valstu solidaritāti ar Ukrainas tautu cīņā pret Krievijas agresiju. Latvija, Lietuva un Igaunija turpinās uzturēt politisko un diplomātisko spiedienu pret Krieviju, iestājoties par sankciju pastiprināšanu un izolējot Krieviju starptautiskajās organizācijās. Baltijas valstu ministri apliecināja stingru atbalstu Eiropas Savienības kandidātvalsts statusa piešķiršanai Ukrainai jau tuvākajā laikā.

Sarunās ministri apsprieda arī praktiskās palīdzības iespējas Ukrainai. E. Rinkēvičs uzsvēra Latvijas apņemšanos turpināt sniegt visa veida – politisko, militāro un humānās palīdzības – atbalstu. Latvija piedalīsies Ukrainas atjaunošanas procesā, kā piemērus minot bērnudārzu un skolu rekonstruēšanu. Sadarbībā ar Ukrainas pilsonisko sabiedrību plānots izveidot centru sievietēm un meitenēm, kas cietušas no seksuālas vardarbības kara laikā.

Likteņdārzā top Ukrainas saulespuķu aleja

Dzeltens saulespuķu lauks uz zilu debesu fona. Šāda aina vasaras otrā pusē varētu pavērties Likteņdārzā Ziedu pļavā, kur 7. maijā Latvijas politiski represētie kopā ar bēgļiem no Ukrainas un viņu draugiem pulcējās uz Mātes dienai veltītām svinībām un iesēja vairākus simtus krāšņo ziedu.

Kijivas Nacionālā ērģeļu un kamerzmūzikas nama soliste Anna Labuta Likteņdārzā izpilda ukraiņu dziesmu "Divas krāsas". Tā vēsta par mātes dāvatū divkrāsainu kreklu savam bērnam. Viena krāsa simbolizē mātes mīlestību, bet otra – skumjas. Tieši

tā pašlaik jūtas arī pati Anna un daudzas citas ukraiņu mātes, kuŗas kopā ar bērniem devušās bēgļu gaitās, bet vienlaikus neemitīgi pārdzīvo par dzimtenē palikušajiem ģimenes vīriem. Lai iepriecinātu Aizkraukles pusē dzīvojošās ukraiņu ģimenes, tās Mātes dienas priekšvakarā tika aicinātas uz īpašu pasākumu Likteņdārzā.

"Šajā saulainajā dienā vēlos pateikties Latvijai un visiem latviešiem par jūsu labirdību, dāsnumu, palīdzību un atbalstu. Par to, ka pieņēmat Ukrainus un atiecieties pret mums tik sirsnīgi. Liels paldies!" pastāstīja soliste.

Likteņdārzā latvieši atceras un piemin tās ciešanas un represijas, ko mazai tautai nodara lielvaru represijas. Neesam to aizmirsuši, tādēļ ļoti labi saprotam, kā jūtas ukraiņi, uzsvēra viena no pasākuma organizātorēm, Eiroparlamenta deputāte Sandra Kalniete. Tam piekrita arī Latvijas politiski represēto apvienības vadītājs Ivars Kalķis.

"Stipri viss līdzīgi. Mēs to piedzīvojam 40. gadu sākumā un beigās. Bet ukraiņiem, tas jāpiedzīvo vienu gadsimtu tālāk. Toreiz represijas veica Staļina režīms, tagad ir Putina režīms, kas to dara," izteicās Kalķis.

Pēc svinīgā pasākuma Latvijas politiski represētie kopā ar ukraiņu ģimenēm Likteņdārzā iedēstīja saulespuķu aleju ar īpaši no Ukrainas atvestām sēklām. Saulespuķes kā Ukrainas simbols apliecinās abu tautu draudzību un pārdzīvotās ciešanas.

Kafejnīcā Ģertrūdes ielā, Rīgā gatavo ukraiņu boršču

Kaŗš Ukrainā pie mums atvedis arī tādas bēgles, kam savā mierlaika dzīvē ir bijis sakars ar restorāniem. Apmeklējot populāro, nesen atvērto ukraiņu virtuvi, jeb *pop-up* mirklkafejnīcu *Borščs* – vakariņas pie ukraiņiem, ēdējs var nošaut divus zaķus. Pirmais zaķis – pati ukraiņu virtuve. Galvenais ēdienkartē ir klasiskais borščs – biezs un sāpīgs, ar divām ķiplokaīnām maizītēm pampušķām piedevās un trauciņu salo jeb sāļta spēķīša.

Ziedojums ir tas otrais zaķis, ko var nošaut ukraiņu mirklkafejnīcas apmeklētājs. Daudzi Latvijā ir ziedojuši Ukrainas atbalstam gan naudu, gan automašīnas, gan vēl ko citu.

Atklāts Polijas un Lietuvas gāzes starpsavienojums

No maija sākuma arī dabasgāzes pārvades jomā Baltija ir savienota ar pārējo Eiropas Savienību. 5. maijā, ar svinīgu ceremoniju Lietuvā tika atklāts dabasgāzes starpsavienojums starp Poliju un Lietuvu. Tas nozīmē krietni lielākas tehniskās iespē-

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

FRANCIJA. 5. maijā Latvijas vēstniecībā Francijā notika svinīga ceremonija, kuŗas laikā Latvijas vēstnieks Francijā Eduards Stiprais pasniedza Latvijas Republikas augstāko apbalvojumu Triju Zvaigžņu ordeni un tā goda zīmes Francijas pilsonim Žilam Bonviālam (*Gilles Bonneville*). Žils Bonviāls ir bijušais Francijas Institūta Latvijā direktors un Francijas Republikas vēstniecības Latvijā Sadarbības un kultūras dienesta vadītājs (2015–2019), kā arī kultūras asociācijas *Maeceniae* dibinātājs un prezidents.

ČECHIJA. 3. maijā Baltijas valstu vēstnieki Čehijā apmeklēja Brno pilsētu, lai Masarika universitātē uzstātos ar vieslekciju "Kā mūsu Eiropas partneri redz Čehijas Republiku?", kā arī Brno Brīvības laukumā atklātu izstādi "Čehijas – Baltijas gadsimts. 1921 – 2021". Diskusijā ar Masarika universitātes Sociālo zinātņu fakultātes studentiem vēstnieki uzsvēra, ka pašlaik pats svarīgākais mūsu uzdevums ir atbalstīt Ukrainu tās cīņā pret Krievijas agresiju. Vēstniece Gunta Pastore īpaši akcentēja, ka Baltijas valstis un Čehija ir līdzīgi domājošas valstis Eiropas Savienībā (ES) un stingri iestājas par ES kandidātvalsts statusa piešķiršanu Ukrainai. Mēs esam cieši sabiedrotie NATO, stingri atbalstot Ukrainu, kā arī Alianses Austrumu flanga stiprināšanu, tostarp Baltijas valstis. Vēstnieki pateicās Čehijai par tās atbalstu Baltijas valstu drošībai, piedaloties NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupās Latvijā un Lietuvā, un patruļējot Baltijas valstu gaisa telpā.

AUSTRIJA. 7. maijā Latvijas vēstniecībā Austrijā, viesojoties latviešu diasporai no Vīnes un citām Austrijas federālajām zemām, svinīgi tika atzīmēta Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena. "Lai kur mēs dzīvotu, mūsu mājas ir arī Latvija. Arī tālumā būdami, mēs tās veidojam un sargājam," atklājot svinīgo pasākumu, uzsvēra Latvijas vēstniece Austrijā Guna Japiņa. Svinīgā pasākuma laikā vēstniece pasniedza Atzinības rakstu Vīnes latviešu bērnu ansambļa ilggadējai vadītājai Indrai Gutānei – Zīnerei (*Siener*) par nozīmīgu un nesavtīgu ieguldījumu latviešu diasporas Austrijā bērnu latviskās identitātes saglabāšanā. Savukārt par nozīmīgu un pašizlīdzīgu ieguldījumu latviešu diasporas Austrijā saliedēšanā un latviskās identitātes uzturēšanā Vēstnieces atzinības rakstu saņēma Latviešu biedrības Austrijā līdzšinējā prezidente Ieva Liepiņa. Vēstniece pasniedza dāvinājumu Vīnes latviešu skolīnai – bērnu grāmatas un spēles, kas tiks izmantotas mācību gaitā. Mūzikālu pārsteigumu viesiem bija sagatavojis Vīnes latviešu bērnu ansamblis jaunās vadītājas Anetes Sobanovas vadībā. Pasākumu bagātināja pašu veidotos un baltiem galdautiem klātais svētku galds ar latviskiem un pašu gatavotiem gardumiem.

AUSTRĀLIJA. Vēstnieks Marģers Krams savas vizītes laikā Kvinslandē Latviešu namā tikās ar Brisbanes Latviešu biedrību, iepazīstināja ar vēstniecības darbu un dāvināja Latvijas karogu. Biedrība savukārt vēstniekam dāvināja latviešu rokdarbnieces Erikas Mildas Cakurs izšutu Latvijas ģerboni. Vēstnieks pateicās par latviešu identitātes un kultūras, kā arī Latviešu nama uzturēšanu, esot tik tālu prom no Latvijas. Paralēli vēstnieka vizītei veiksmīgi noritēja divu dienu mobilās pasu darbstacijas izbraukums, kuŗa laikā tika noformēti personu apliecinošie dokumenti 55 Latvijas valstspiederīgajiem.

Latvijas vēstnieks Marģers Krams no Brisbanes latviešiem saņem izšutu Latvijas ģerboni // Foto: Garen Krumins

jas gāzes piegāžu dažādošanā. Ja līdz šim Baltija Eiropas dabasgāzes cauruļvadu kartē bija kā izolēta sala, tagad to ar pārējo Eiropu savieno jaunais Polijas–Lietuvas starpsavienojums jeb GIPL, caur kuru gāze sāka plūst pirms dažām dienām. Atklāšanas ceremonijā piedalījās Polijas prezidents Andžejš Duda, Lietuvas prezidents Ģitans Nausēda, kā arī Latvijas prezidents Egils Levits. Visi uzsvēra, ka GIPL ir ļoti nozīmīgs projekts, kas vairo neatkarību no Krievijas gāzes.

"Šodien mēs atklājam objektu, kas pastiprinās mūsu energodrošību un nodrošinās mūsu noturību pret jebkāda veida politiskajām nestabilitātēm vai šantāžas no austrumu kaimiņa puses," sacīja Lietuvas prezidents. Latvijas prezidents atzīmēja: "Šis projekts ir visas Eiropas interesēs. Mēs tāda veidā palīdzam nostiprināt Eiropas stratēģisko autonomiju tieši tajā jomā, kur tas ir visvairāk nepieciešams, – enerģētikas jomā."

Ziņas sakopojis P. Karlsons

JURIS
LORENCIS

Aprīļa nogalē Zviedrijas valdības vadītāja Magdalēna Andersone publiski atzina, ka imigrantu integrācijas politika valstī esot izgāzusies. Lūk, viņas vārdi: “Segregācija ir tik ļoti nostiprinājusies, ka mēs dzīvojam paralēlās sabiedrībās”. No desmit miljoniem Zviedrijas iedzīvotāju aptuveni 20% patlaban ir imigranti vai viņu pēcteči. Pēdējos gados šajā valstī lielā skaitā ieradusies patvēruma meklētāji no Tuvajiem Austrumiem un Afrikas. Ar ko eiropietim asociējas vārds “imigrants”? Parasti mums šķiet, ka viņi ir izteikti atšķirīgi. Ar citādu ādas krāsu un svešu reliģiju. Ka viņi neēd cūkgaļu, bet sievietes valkā lakatus vai pat pilnīgi aizsedz seju. Taču mums blakus dzīvo svešinieki, kuri ārēji izskatās tādi paši kā zviedri, vācieši, somi vai latvieši. Iespējams, viņi pat ir dzimuši Eiropā un runā vairākās valodās. Diemžēl daudzi no viņiem nav integrējušies savās mītnes zemēs. Vēl vairāk – ir mums naidīgi noskaņoti.

Gandrīz vienā laikā ar Andersones atklāsmi medijos parādījās video, ko sociālajos tīklos bija ievietojusi kāda ukraiņu meitene vārdā Olga Kadja. Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā viņa uz ielas bija pamānījusi sievieti,

kuņa noplēš publiskā vietā izkārtoto Ukrainas karogu, iemet to dubļos un mīda ar kājām. Starp Olgu un nepazīstamo dāmu izveidojās dialogs, ko meitene pamānījās nofilmēt mobilajā telefonā. Uz jautājumu “Kāpēc jūs apgānat Ukrainas simbolus?” sekoja agresīva tirāde: “Tie ir fašistu simboli! Ukraiņi ir netīri radījumi, kas cēlušies no krievu tautas. Paskaties uz sevi! Tu esi briesmīga, neglīta kā pērtiķis. Visu mūžu būsi nožēlojama, nabadzīga un netīra. Valkāsi šos lētos apavus, šīs bikses par 150 kronām. Bet man ir mētelis, kas maksā 25 000 kronas, šalle un rokassomiņa! Tu vienkārši sapūsi! Kā tu šeit vari iztikt? Dzīvo no pabalsta? Varbūt nodarbojies ar prostitūciju, mazgā grīdas? Manā vasarnīcā ukraiņietes arī mazgā grīdas. Visas ukraiņietes ir vai nu prostitūtas, vai apkopējas”. Sieviete īpaši sanikņoja meitenes jautājumam – “Kāpēc jūs nebraucat uz Krieviju?”. Dāma burtiski uzsprāga: “Kas tev par daļu, man tev nav jāatskaitās! Tu pat nezini, kur es dzīvoju!”

Interneta un sociālo tīklu laikmetā nekaunīgā uzbrucēja tika atpazīta momentāni. Izrādās, tā ir kāda Jevgeņija Karlsona (*Eugenia Karlsson*), kuņa dzīvo Stokholmā, *Skulptörvägen* ielā. Dzi-

musi Krievijā kā Jevgeņija Deņisova, beigusi Ļeņingradas Valsts pedagoģisko institūtu. 1990. gadā pārcēlusies uz Zviedriju, studējusi Linšēpingas universitātē, strādājusi Stokholmas priekšpilsētas Tēbijas ģimnazijā. Pašreizējā darba vieta – valstij piederošs apmācību un personāla komplektēšanas uzņēmums “*Lernia*”. Nu jau gan būtu jāsaka – bijusi, jo pēc skandala darbs Karlsonai tika uzteikts. Vēlētos citēt kādu komentāru, ko *YouTube* kanālā zem video ar Karlsones “uzstāšanos” bija ielicis kāds krievu valodā rakstošs vērotājs: “Mīlie Zviedrijas iedzīvotāji! Tieši šādu cilvēku dēļ parasti sākās karš. Sākumā viņi mil krievu valodu. Tad viņiem liekas, ka ar krievu valodu vien ir par maz, ka viņi tiek apspiesti. Un, visbeidzot, viņi aicina krievu armiju, lai viņus glābtu, piemēram, no ukraiņiem. Zviedru slepenajiem dienestiem nenāktu par ļaunu papētīt, kā šī vecmāmiņa dzīvo un kādu jaunatni ir izaudzinājusi. Vai viņa un viņas ģimene vispār iederas Zviedrijas sabiedrībā?”

Vēl kāds video, kas šajās dienās klejo internetā. To ievietojusi Aļona Kostizina (*Alena Kostizyna*) no Vupertāles pilsētas Vācijā. Lūk, viņas uzruna burtiskā tulkojumā:

“Dārgais Vladimir Vladimirovič! Pie jums griežas krieviete no Vācijas. Mūs te Vācijā aicina taupīt, retāk mazgāties un salt aukstos dzīvokļos. Bet mēs izturēsim, biežāk iesim vannā, neregulēsim lielāku siltumu. Nu kaut kā taču vajag atbalstīt! Viens lūgums – jūs pasteidzieties, ļoti gaidām jūs arī Vācijā!” Tiem, kuri tik labi neorientējas “krievu pasaules” virtuvē, paskaidroju: Vladimir Vladimirovičs ir Putins, “atbalstīt” nozīmē vairāk tērēt un maksāt par Krievijas gāzi. Nu, bet vārdi “gaidām jūs arī Vācijā” ir tieša norāde, ka pēc Ukrainas ieņemšanas gan jau kārtā pienāks arī Vācijai...

Varētu domāt, ka Karlsona un Kostizina ir aprobežoti “krievu pasaules” sludinātāji, kādu nav pārāk daudz. Diemžēl viņu ir vairāk nekā mums šķiet. Jaunības gados es bieži klausījos BBC krievu valodas raidītāju. Angļu valodu tolaik vēl īpaši labi nepratu, turklāt BBC pārraides Latvijā netika traucētas. Viens no mīļākajiem raidījumiem bija Sevas Novgorodceva iknedēļas “Popmūzikas programma no Londonas”. 1940. gadā dzimušais Seva Novgorodcevs, istajā vārdā Lēvenšteins, bija emigrējis no PSRS uz Rietumiem 1975. gadā. Īsu brīdi padzīvojis Austrijā un Itālijā, viņš pārcēlās uz Londo-

nu, kur iekārtojās BBC raidītāja krievu redakcijā. Novgorodceva raidījumi bija informatīvi un asprātīgi, ar ebrejiem raksturīgo humoru. Katrā ziņā kā mūzikas eksperts viņš man bija liela autoritāte. Diemžēl šajās dienās, sniedzot interviju kādai Izraēlas radiostacijai, viņš izteica zīmīgu frazi: “Neraugoties uz ukraiņu valodas skaistumu un melodisku humoru, es nevaru iedomāties, ka šajā valodā varētu sarakstīt grāmatu par kvantu mehaniku”. Lietas būtība pat neslēpjas nezīnāšanā. Patiesībā ukraiņu valodā jau sen ir izdotas pat vairākas kvantu mehanikas grāmatas. Svarīga ir attieksme, uzskats, ka ukraiņu valoda, salīdzinot ar krievu, ir “mazvērtīgāka”, ka tajā nevar būt nekas “nopietns”. Un tā domā un runā cilvēks, kurš uzdodas par modernu, liberālu, kosmopolītisku eiropieti! Pat viņam imperiskā domāšana izlien kā ilens no maisa. Bet vienā ziņā mēs varam pateikties Karlsonai un viņiem līdzīgiem. Ja tagad kāds Eiropā vai ASV sāks skandināt par krievvalodīgo apspiešanu Latvijā, mums būs lieliska atbilde – tas, ko mēs nevēlamies redzēt pie sevis, ir uzvedība, kādu Stokholmā nodemonstrēja dāma vārdā Jevgeņija Karlsona.

SALLIJA
BENFELDE

Pēdējie partiju reitingi liecina, ka pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā partija “Saskaņa” zaudējusi pirmo vietu sarakstā, kuŗā atradās teju mūžīgi, un palikusī 4. vietā. Toties Latvijas Krievu savienība (LKS) reitingos pakāpusies un, ja balsstiesīgie nobalsotu tā, kā solījuši marta aptaujā, arī LKS iekļūtu Saeimā. Pirmajā brīdī tas var šķist savādi – vai tad “Saskaņa” nav zaudējusi balsis tādēļ, ka vienmēr ir bijusi vairāk vai mazāk par Krieviju un tās politiku, un Krievija ir sākusi asiņainu un nežēlīgu karu, iebrūkot neatkarīgā valstī?! Tā teikt, balsis ir zaudējuši tie, kuŗi nereti, slēptā veidā, atbalstījuši agresora politiku un domāšanas veidu. Izrādās, tieši otrādi, “Saskaņas” vēlētajiem Krievija ir galvenais ideoloģiskais balsts un tas, ko saka Putins, tiek uztverts kā istā patiesība. Un, protams, 9. maijs kā Uzvaras diena un monstros Rīgā ar nosaukumu Uzvaras piemineklis ir svēts.

Reālā situācija ir cita – “Saskaņa” balsis zaudē tieši tādēļ, ka partijas lideri – gan Jānis Urbanovičs, gan Nils Ušakovs ir sacījuši, ka ir pret karu, par mieru. Kara pirmajā dienā Eiropas Parlamenta (EP) deputāts, viens no partijas “Saskaņa” lideriem Ušakovs, komentējot Krievijas agresiju Ukrainā, sacīja, ka Maskavas iebrukums Ukrainā ir noziedzīgs brāļu karš, tāpēc visai

pasaules sabiedrībai ir jāapvienojas pret Kremli. Arī Urbanovičs, karām sākoties, pauda: “Mūsdienu Krievijas vara ir apzināti izvēlējusies sākt karu Eiropā. Ar ieročiem vērsties pret saviem brāļiem un māsām Ukrainā. Veselais saprāts nav uzvarējis. Es sagaidu, ka visa Eiropa vienoti un bez vilcināšanās nostāsies kopā Ukrainas atbilstam”. Protams, mazliet vēlāk gan viens, gan otrs politiķis mazliet palaipoja, bet viņu pamatnostāja pret karu nemainījās, bet 9. maijs arī abiem lideriem joprojām ir svēts un monstros, kuŗš patiesībā ir Latvijas okupācijas simbols, viņi gan neaiztīktu.

Toties “Saskaņas” vēlētajū pamatvērtība ideoloģiski lielākoties nav mainījusies, viņu simpātijas galvenokārt pieder Krievijai un Putinam. Turklāt, kopš Ušakovs vairs nav Rīgas mērs, ir beigusies izdabāšana saviem vēlētajiem visdažādākajos veidos, arī drukātās bezmaksas “avīzītes” ar slavinājumiem partijai un tās politiķiem vairs neiekrit balsotāju pastkastītēs. Arī ļoti daudzi Krievijas TV kanāli Latvijā vairs nav tik vienkārši pieejami. Daudzi no “Saskaņas” atbalstītājiem ir vīlušies un meklē citu partiju, par kuru balsot, droši vien ir daļa vēlētajū, kuŗi vienkārši ir apmulsuši, zaudējot savu “vadzvaigzni”.

Tiesa gan, nav tā, ka partija pēkšņi kā cirkā – lēcienā – būtu

veikli apmainījusi kažoku uz otru pusi. Partijas kongresā 1. maijā kļuva zināms, kuŗi būs vadošie politiķi tās sarakstā. Proti, 14. Saeimas vēlēšanās no partijas “Saskaņa” saraksta ar pirmajiem numuriem startēs Saeimas deputāti Regīna Ločmele, Valērijs Agešins, bijušais deputāts Ivars Zariņš un pašreizējais Rīgas domes deputāts Andris Morozovs. Un, pretēji Urbanovičam un Ušakovam, Regīna Ločmele savu nostāju vismaz dažos jautājumos nav mainījusi. Saeimas vēlēšanās viņa būs pirmā Rīgas sarakstā. Kongresā viņa paziņoja, ka 9. maijā dosies pie pieminekļa un sacīja, ka aug Latvijā pieņemto “kara likumu” skaits, kad normatīvie akti tiek pieņemti steigā baiļu un politiskās konjunktūras ietekmē. Tajā pašā laikā saistībā ar karu Ukrainā, viņa publiski ir slavējusi latviešus, ka tagad viņi ir tolerantī un kopā ar krievu tautības cilvēkiem palīdz ukraiņu bēgļiem, bet izvairās vērtēt Daugavpils iedzīvotāju negatīvo attieksmi pret ukraiņiem – kā zināms, Daugavpils nereti izskatās kā 5. kolonnas mājvieta un lieki jautāt, vai militāra konflikta gadījumā tā nekļūtu par kaut ko līdzīgu “neatkarīgajai Luhanskas vai Doneckas republikai”? Deputāte Ločmele uzsver to, ka beidzot, lūk, latvieši vairs neesot naidīgi un kļūst labi un pareizi, jo dar-

bojas kopā ar krieviem. Ar vārdu sakot, Latvijā viss šajos jautājumos ir kārtībā, bet naidu parasti ceļot latvieši, bet tagad labojoties.

Grūti spriest par to, ko patiesībā Saeimas deputāte domā, bet ar vārdiem viņa vienmēr pratusi žonglēt pietiekami veikli, tāpat kā vienmēr pratusi atrasties “cilvēku aizstāvju” lomā – savulaik viņa izveidoja un vadīja arī biedrību “Zolitūde 21.11”, kas bija domāta Zolitūdes traģēdijas upuru tuvinieku un arī cietušo tiesību aizstāvībai. Atkal jāteic, ka grūti spriest, vai viņas skaļā darbošanās sniedza cilvēkiem reālu palīdzību, bet politiķes popularitāti tas vairoja. Protams, var sacīt, ka Regīnas Ločmeles attieksme nepārsteidz, jo viņa dzimusi PSRS flotes virsnieka ģimenē. Tiesa gan, viņas tēvs, Jānis Ločmelis, iespējams, bija latvietis, un viņa piedzimusi Ukrainas ostas pilsētā Sevastopolē, kuru faktiski kopš 2014. gada kontrolē Krievija. Lai kā tur būtu ar šīs deputātes uzskatiem, mērķis ir skaidrs – ievēšana 14. Saeimā, un viņa, tāpat kā Urbanovičs un Ušakovs, ir pietiekami veikla, lai izmantotu spriedzi un kara radīto krīzi.

Manuprāt ir skaidrs, ka jautājumā par Krieviju un karu partijas biedru vidū viedokļi atšķiras. Paradokss ir tas, ka acimredzot daļa politiķu bažijas, ka turpinot aizstāvēt Krieviju un

karu, viņiem var nākties saskarties ar Latvijas drošības iestādēm, bet, to nosodot, var zaudēt vēlētajus, jo jau tagad mēneša laikā “Saskaņa” ir zaudējusi aptuveni trīs procentus atbalstītāju. Tādēļ “Saskaņa” atrodas šaurā bezizejā.

Tikmēr radikālāk noskaņotā LKS savu reitingu ir pieaudzējusi no 2,4 līdz 3,2 procentiem. Jāpiebilst, ka partija pēc Valsts Drošības dienesta (VDD) brīdinājuma saviem biedriem liegusi sociālajos tīklos dalīties ar nepārbaudītu informāciju un ziņām par Krievijas iebrukumu Ukrainā. Savukārt Saeimā par valsts drošību atbildīgo komisiju vadītāji uzskata, ka partijas biedru līdz šim paustais būtu pietiekams pamats runāt par tās slēgšanu. Piemēram, LKS ir organizējusi t.s. “nakts sardzi” Uzvaras parkā. VDD vērtējumā partijas aktivitātes ir vērstas uz Krievijas īstenotās ārpolitikas un starptautisko tiesību normu pārkāpumu attaisnošanu, kā arī propagandas vēstījumu izplatīšanu. Pēc brīdinājuma saņemšanas partija gan esot pierimusi, jo pretējā gadījumā sekotu tiesas darbi un partijas aizliegums.

Laiks rādīs, cik lielu atbalstu Krievijas politikai paudīs viena vai otra partija, bet ir naīvi domāt, ka Krievijas atbalstītāji tā vienkārši sapratīs (vai gribēs saprast), kāda ir šī politika un mainīs savus uzskatus.

Laipotāji

(Turpināts no Nr. 17. lpp.)

MAIJA KŪLE, filozofe, profesore

Par varas baudu

Jāmin arī tāds fenomens kā bauda. **Krievija kā publika vēlas baudu un to iegūst.** Nav runa par kādu militāru uzvaru, bet identifikāciju. Tas ir psihoanalītiski saprotams kultūras aspekts. Šādu lietu sauc par “sublimāciju” – kad kaut kā trūkst, to aizvieto (sublimē) ar ko citu. Kad Krievijai trūkst normāla, cilvēciska progresa, to aizvieto ar krieviskuma pašapziņas celšanu, cenšoties izmantot citas nācijas pakļaušanu. Sublimācija, ja tā tiek pareizi un spēcīgi vērstā, dod baudu.

Cilvēks kā dzīva, miesiska būtne vēlas baudu, apmierinājumu, pieklājīgi to sauc par “laimi”. Pastāv dažādi baudas veidi: ķermeņa, miesiska, garīga, intelektuāla, estētiska, seksuāla, varas, vardarbības utt. Katrs dzīvē ir ieguvis kādu kriptiņu baudas un zina, par ko ir runa. Cilvēkam pēc dabas ir dota tieksme vairot baudas un mazināt ciešanas (promams, sev). Nav lielas atšķirības – pirmais vai divdesmit pirmais gadsimts. Tāpēc ir filosofi un teologi, kuŗi patlaban saka, ka cilvēciskā būtne gadu tūkstošos nav mainījusies. Tiklāt viņiem ir taisnība – baudas gūšana ir dzīvošanas princips.

Aplūkosim divu baudas veidu sadursmi un savijumu – **varas baudu un patēriņa baudu** (to var saukt arī par labumu baudu). Šis karš piedāvā iniciēt notikumus ap abām baudām. **Krievijas publikai tas ļoti spilgti un pārliecinoši piedāvā varas baudu, un tā ir kaislīga, spēcīgi uzbudinoša lieta – līdzdalība impēriskajā apziņā.**

Jautāsim: “Kādas varas, kam Krievijā ir vara? Tikai pašam Putinam!” Taču tā nav taisnība. Krievija tagad spilgti realizē izteiktu impēriskas varas tieksmi un tajā ievēl visu, ko spēj. Šī tieksme drīzāk ir no cara laika, nevis saistīta ar ģeogrāfisko revolūciju, padomju varu. Putins uzbrūk Ļeņinam (kas par pavērsieni, kā publika to sagremos?) nevis par sīkumiem, bet konceptuāli. Ļeņins nāca no “apakšas”, revolūciju Krievijā uztaisīja kā *maidanu*, sajaucā kārtis krieviskajai impērijai, grāva tās diezenu, vēl iekūlās pilsoņu karā utt. Tikai impēriskā, cariskā, pašapziņas pilnā līnija Krievijā ir vajadzīga, nevis šis boļševistiskais, sākotnējais jucekļis. Varas vertikāles aizskaršana, nākot “no ielas”, ir bīstama, tāpēc *maidans* Ukrainā Krievijas acīs bija īpaši bīstams.

Katrs krievs savā abstraktajā tēlā ir dižs! Pievienojieties mums, un arī jums kā tautietim tiek atļauts identificēties ar šo diženumu, varu, pārākumu pār citām valstīm un jebkuŗu cilvēku, kuŗš nepieder Krievijai! Krieviskā izredzētība! Tā ir dališanās ar varas sajūtu, kas dod baudu. Nemateriālu, zemapziņas baudu.

Nevajag to novērtēt par zemu – tas būtu naivi. Šī iedestītā varas bauda var būt sakne nākamajam, paplašinātajam karā, ekspan-

sijai, izredzētībai, kuŗa vēl nav maksimālizēta. Šādu gājienu ar izredzētības sajūtu pasaule pieredzēja jau ar Hitleru, tikai viņa ideoloģija teorētiski bija dziļāk izstrādāta nekā putiniskā.

Ir zināms, ka Krievijas ZA institūtiem pēdējos gados tika pasūtīnāta civilizāciju ideoloģija. Kad Filozofijas institūts Maskavā sāka stāstīt, ka pasaulē ir dažādas civilizācijas un katrā ir kaut kas labs, direktoru gāza, tādā stilā rakstītais tika uzskatīts par nepareizu, jo vajag stāstu, kuŗā Krievija ir īpaša, citus aplaimojoša civilizācija. Multikulturālisms neder.

“Krievu pasaules” ideja arī “pačakst”, jo tās interpretācijā nereti taisās respektēt kāda reģiona īpatnības, kas grauj diženumu. Kļūst redzams, ka Krievijas karā Ukrainā nav viltīgas filozofiski ideoloģiskas bāzes, izņemot izredzētības tēmu un slāvu identitātes vienādošanu. Ja Krievija būtu tā īpaša civilizācija, tad vajag pateikt, ko tā dos visai pasaulei. Kā izrādās, ideoloģija nav bijusi nobriedināta varas dzīlēs, un jāizteik ar saukļiem un “brošām”, turklāt nākas mainīt stāstus, kāds ir bijis militāristu mērķis Ukrainā.

Krievijas publikai, kuŗai īsti nekā nav, tiek piedāvāta “impēriskās varas bauda” ar zīmēm. Katrs var sev piespraust Georga lentīti, krāsot “Z” burtu uz mašīnām (redz, kā, baidaties!), vicināt karogu. Varas baudas maksimums nenoliedzami parādās rīcībā, kuru sauc par Bučas fenomenu – slepkavot ukraiņus un vietējos krievus, sievietes, bērnus, veciņus. Jo vājāks stāv pretī, jo lielāks sadisms pret to.

Krievijas karavīri, kuŗi nav identificējušies ar varas baudu, varbūt atturas no vardarbības pret civilajiem un ievēro tā saucamos “kaŗa noteikumus” – kaŗot tikai ar militāru pretinieku. Taču šis nav klasisks kaŗš, kuŗā militāristi ietu pret militāristiem. Klasikas laiks ir beidzies, pastāv postmodernās baudu sabiedrības, kuŗās nogalināt, ņirgāties, izvarot, tišuprāt sagraut mājokļus, mašīnas, visas normalās dzīves lietas, kādam okupantam dod baudu. Tas tiek stimulēts no Krievijas varas puses (kā pierāda par kara noziegumiem savāktās liecības).

Vai ar labumu ierobežošanu būs gana

Labu dzīvi rada **divu baudu kombinācija – vara un labumi**. Taču Krievijā abus bija sagrābuši oligarhi. Vispārākajā pakāpē tie pieder prezidentam Vladimiram Vladimirovičam. Daļu no labumiem pēdējos 10–15 gados cilvēki Krievijas lielpilsētās tomēr dabūja, kad valstī ieplūda naftas un citu energoresursu nauda. Pilsētās viens pēc otra atvērās smalki restorāni, spa, kosmētikas veikali, bija pieejama laba ārstniecība, ceļojumi.

Rietumu sankcijas šos labumus tagad mēģina atņemt. To-

mēr sankcijas iedarbojas lēni, un bauda no labumiem nav bijusi visaptveroša parādība, ja raugās uz visu lielo Krieviju kopumā. Večuks kādā Aizbaikāla ciematīnā, kad viņu intervē TV, saka, ka pilnībā atbalsta Putinu, kaŗu Ukrainā, jo tā ir valsts varenība, bet pašam no labklājības tik vien ir ticis, ka divām vistām izperinājušies caļēni. Arī labi. Tā ir pierasts dzīvot.

Tagad augsta likme ir jautājumam – **vai piedāvātā varas bauda, identificējoties ar Putina ideoloģiju un atbalstu kaŗam, nebūs stiprāka par tieksanos pēc labumu baudas?** Vai sankcijas iedarbosies uz psihi? Labumi zudis, bet varbūt varas bauda tos kompensēs ar savu vilinājumu?

Krievijas laukos... tā pierasts dzīvot // Foto: Pavel Neznanov (Unsplash)

Ja varas bauda būs stiprāka, tad visiem Krievijai apkārt dzīvojošajiem draud ilgstoši kaŗi. Režisors Aleksandrs Rodjanskis radio *DOLIN* (13.04.2022.) saka: “Kamēr pastāv impēriskā apziņa, Krievija ir bīstama.”

Patērētājsabiedrība ienāca Krievijā, bet ne visur. Raidījumi rāda briesmīgi nabadzīgas sādžas. Vai publika tur spēj iztēloties, ka viņiem vajag baudas, ko dod labumi, kaut vai silto ūdeni, jaunu mašīnu, nemaz nerunājot par tūrisma braucienu uz Parīzi? Diezin vai. TV pirmais kanāls piedāvā identificēties ar Superkrievzemi, kuŗa uzvarēšot kaŗā pret kaut kādiem ukraiņu nacistiem, un tas, iespējams, ir labāk saprotams notikums nekā “redzēt Parīzi un mirt”. Turklāt, kāda Parīze, ja 72% Krievijas iedzīvotāju nav ārzemju pases (Levada centrs, 2016) un iespējas ceļot.

Varbūt Krievijā savu vārdu kaut kad teiks potenciālā vidusšķira, kuŗai nav bijis ļauts izaugt kā šķirai? Programmētāji, interneta vidē mītošie speciālisti, pat dāmiņas, kuŗām tagad atņēma *Instagram*? Nevis strādnieku šķira, kā gribēja marksisti, bet patērētāju šķira, kas jau ir sajūtusi labumu smaržu. Būs pārmetumi varai, kāpēc esam sākuši dzīvot sliktāk, – cukura nav, ceļot vairs nevaram!

Taču pagaidām, kā to vēro socioloģija, nekas tāds nesākas. Tāpēc, ka identifikācijas bauda ar varu ir sapīta ar bailēm no istās varas. Jāpādomā, kāpēc 500 Krievijas lielāko universitāšu (kuŗām pietrūkst līdzekļu) rektori parakstījās zem vēstules

nis Daņila ir šis varas baudas tēls, kuŗš šauj banditus, pats pie tiem piederot, un tajā tiek mēģināts saskatīt kaut kādu ceļu uz taisnīgumu. Savukārt Ukrainā filma “Brālis” esot skatīta ar aizdomām. Filma dod identifikācijas – čēcens ir terorists (Čečenijas kaŗa laikā), ukraiņi ir nacists (tagad). Pat Puškina daļā darbu ir šovinistisks, impēriskis, un ir laiks to atgādināt. Labumos dzīvojošajiem eiropiešiem tas ir nesaprotami, un tā ir liela kļūda. Krievija sevi patiešām ir uzbūvējusi citādu, publikai identificējoties ar varas baudu.

Labumu baudas pārņemtie Rietumi

Kāpēc mums, Rietumos, tā nav? Tāpēc, ka mēs sludinām demokrātiju, kuŗas **princips ir varas maiņa**. Demokrātiskās iekārtās vadību pārvēl, nomaina koalīcijas, daudzos amatos pat neļauj aizsēdēties. Tas ir princips, lai neļautu saplūst ar varas baudu! Šis pat ir būtiskāks princips nekā demokrātijas dotā iespēja diskutēt, izteikt savu viedokli, runas brīvība. Runāt jau var, tikai jāsaprot, ka bieži neviens to neņem vērā.

Rietumu sabiedrības ir iegrimušas labumu baudā. Tas nemaz nav tik labi, kā pašī domājam. Atcerēsimies, ka Latvijas iedzīvotāji ap 1990. gadiem ļoti vēlējas dzīvot tikpat labi kā Rietumos. Trīsdesmit gados ir daudz sasniegts, lielveikali ir pilni ar mantām, ir mašīnu pārpildītas ielas, ceļotāji no Latvijas ir redzējuši pat Antarktīdu, nemaz nerunājot par Eiropas lielpilsētām. Latvijas valsts dokumentos ir ierakstīts ceļš uz sociālās labklājības valsti. Ar sociālo vienlīdzību gan diezin kā neiet, nabadzīgo iedzīvotāju procents ir pārāk augsts, arī Džini koeficients.

Tomēr, vērojot mūsu sabiedrību, šķiet, ka ir iekosts labumu baudas pīrāgā. Tagad, kad priekšplānā iznāk bailes no kaŗa, kas var atvērties uz Baltiju, daļa iedzīvotāju ir ar mieru samazināt tēriņus un nesavtīgi palīdz ukraiņiem. Tauta šeit vēl nav tik dziļi ieslēgusi tiksmē pēc labumiem kā daļa Rietumvalstu pilsoņu. Ungārija, daļēji arī Vācija, Austrija patlaban cenšas saglabāt iespēju pirkt energoresursus no Krievijas (praktiski finansējot viņu kaŗa izdevumus). Tas nozīmē patērētājiem (demokrātijā tie ir arī vēletāji) nodrošināt dzīvokļos siltumu, mašīnas degvielu, redzēt IKP pieaugumu, un biznesa peļņu, t. i., dzīvot ierasti. Tas rada aizdomas, ka labumu sabiedrībā ir grūti ar *uzupurēšanu* kādu citu vērtību, piemēram, Ukrainas brīvības, labā. Labumi ir labi, taču tie sasilda tik daudz, ka tiek aizmirsta patiesība, – pasaule sastāv ne tikai no labumiem, bet arī no ciešanām, uzupurēšanās un mīlestības.

(Publikācija tapusi sadarbībā ar portālu *lvportals.lv* (“Latvijas Vēstnesis”))

“Briseles pastkartes” apzīmogotas Briselē

LIGITA KOVTUNA

29. aprīlī apgādā “Laika grāmata” izdotās “Briseles pastkartes” tika atvērtas jeb apzīmogotas pašā Eiropas “sirdī” – Briselē. Tas bija neaizmirstams, elegants literārs notikums kopā ar grāmatas autoru Ģirtu Salmgriezī, fotogrāfu Edvardu Vārdauni, starptautiski atzītiem mūziķiem – Briseles Filharmonijas čellu koncertmeistaru Kristapu Bergu un Hāgas Karaliskās konservatorijas pianisti Oana Zemfir-Coceā un Latvijas Radio un TV “balss” Aigara Rozenberga lasījumiem. Pasākumu atklāja Latvijas vēstnieks Beļģijas Karalistē Andris Razāns.

Grāmatai “Briseles pastkartes” ir plaša pasaules ģeografija. Tā veidota un rakstīta Beļģijas galvaspilsētā, tapusi izdevniecībā “Laika grāmata” Rīgā, drukāta Jelgavā, dizainu veidojusi māksliniece Daiga Brinkmane Rojā, konsultējis arī latviešu mākslinieks Kristiāns Šics Meksikā, grāmatas redaktore ir Gundega Saulīte Rīgā un latviešu valodas “eksperte” ir arī skolotāja Anna Fleišmane Aucē. Pirms trim mēnešiem grāmatas atvēršana notika Vecauces pilī. Grāmatas iznākšana ir piesaistījusi lielu mediju uzmanību.

“Briseles pastkaršu” autors Ģirts Salmgriezis uzsver, ka grāmatas rakstīšana, veidošana ir skaists, neaizmirstams piedzīvojums, kas paver iespējas satikties ar sen nesatiktiem draugiem. Paver citādu domu apvēršņus. Atver cerību logus dzīves pavasariem, un tas ir to vērts. Šādas emocijas un pieredzi nevar nopirkt mūsdienu lieltirgotavās ne par kādu naudu, ne arī no iekrājumiem savās krājāsītēs.

“Patlaban pasaule ir atvērta kā pusatvērta, bet lidojumi joprojām turpinās bez skaidriem un saprotamiem galapunktiem. Arī grāmata “Briseles pastkartes” iznākusi laikā, kad vēl nav pielikts punkts šiem pēdējiem diviem izolētības un neskaidriības gadiem, kas turpinās ar Krievijas okupāciju Ukrainā. Grāmata ir šī laika biografijas, skices un izjūtu kokteilis. Reiz kāds beļģis man nesteidzīgā sarunā uzsvēra, ka, šķiet, neviens pastkartes vairs īpaši neraksta. Tas pat noteikti esot sarežģīti ceļojuma laikā. Jāatrod

past, jānopērk pastmarka, jāsameklē pastkarte un galu galā jāzina adrese adresātam. Un kur nu vēl rakstīt tekstu ar pildspalvu. Un sazināt vēl kādos pasta ceļojuma labirintos iekļūst mirkļa vēstule, un – vai rakstītāja rakstītais nonāks savienojumā ar pašu lasītāju. “Gudrie” telefoni un ātrie sociālie tīkli taču piedāvā dzīvi izdzīvot ātrāk, pats kļūsti par vēstnesi plašajā informāciju orbitā, sasniedz tuvos un tālos kosmiskos ātrumos.

Pastkartes ir mirkli... Mirkli ir arī nianse un lielās dzīves mazās detaļas. No šiem kadriem, vērojumiem veidojas pati laika izrāde vai laika filma,” – norāda Ģirts Salmgriezis.

Pastkarte nav iedomājama bez attēla vai ilustrācijas. Fotografam Edvardam Vārdaunim bija jātiek galā ar visnotaļ sarežģītu uzdevumu. Pēc pastkartes nosūtīšanas lasītājiem, bija jānodrošina uz konkrētām Briseles adresēm, lai vienā attēlā parādītu vai pa-

Pirms sarīkojuma. No kreisās: Aigars Rozenbergs, Edvards Vārdaunis, vēstnieks Andris Razāns, pianiste Oana Zemfir-Coceā, Kristaps Bergs un grāmatas autors Ģirts Salmgriezis // Foto: Edvards Vārdaunis

pildinātu stāstu. Turklāt nedrīkstēja autoru “apgrūtināt” ar simtiem uzņēmumu, pašam jāizvēlas labākais attēls. Edvards piedzīvoja dažādas izjūtas pilsētas vietās. Vienā – gribēja aizdomāties un dzeju rakstīt, citā – vēlēties kā Žaks Brels dzert “halfand-half”, bet kādā – aizkūpināt labu cigāru un saprast, ko gan pastkartes rakstītājs ir “izpīpējis”.

Edvards Briselē ieradās dažus mēnešus pirms vēl Beļģija norobežojās no apkārtējās pasaules. Sākās prakse Eiropas Parlamentā, kas pārvērtās virtuālās mājāsēdēs. Šis bija arī jaunu iespēju laiks, lai ieraudzītu, skatītu un foto objektīvā notvertu pilsē-

tu, kas piedzīvoja ļoti savdabīgus un nepieredzētus mirklus. Tie nav fotozņēmumi no tradicionālām tūrisma brošūrām vai grāmatām par Beļģiju. Noskaņam un īpašiem mirkliem bieži vien netiek ierādīta pienācīga vieta mūsdienu ātrgaitas marketinga vilcienos.

“Šis bija stāsts par Briseli. Par iegūtām draudzībām, stāstiem, mirkliem un piedzīvojumiem. Paldies es vēlos teikt cilvēkiem, kas iedvesmoja, atbalstīja! Esmu gandarīts, ka šis izjūtas varēju notvert fotoobjektīvā “Briseles pastkartes” ir brīnišķīgs veikums. Ir noteikti vērts izlasīt,” – saka Edvards.

Sarīkojuma producente Briselē bija Helēna Veita no Beļģijas Latviešu biedrības: “Ilgu laiku sestdienu rītos, sejas grāmatas (Facebook) platformās mūs piecēja Ģirta Salmgriezī fantastiskie stāsti par un ap Briseli, kas tagad apkopotā grāmatā. Tie nav vienkārši standarta apraksti par ievērojamiem kultūras pieminekļiem, tie ir apraksti par vietām, kas netiek iekļautas informācijas bukletos, bet tieši tās ir tās vietas, kas veido Briseli un piešķir šarmu tā devētajai birokrātijas “liekēžu paradīzei”. Jā, un valoda... Ak, lasīt un tikai lasīt...”

Vēl jāpiemin, ka grāmatas “apzīmīgošana” Beļģijā notika ar

Briseles Filharmonijas čellu koncertmeistara Kristapa Berga un Hāgas Karaliskās konservatorijas pianistes Oana Zemfir-Coceā mūzikālām interpretācijām. Abi ir starptautisku konkursu laureāti. Kristaps Bergs ir čellists un kamerģitālists no Rīgas. Viņš ir dzimis mūziķu ģimenē, un jau agrā vecumā izrādīja savu aizraušanos ar mūziku. Pierādot savas čella spēles virtuozās prasmes, Kristaps ir nonācis pasaulē prestižākajās koncertzālēs, kā, piemēram, Carnegie Hall Ņujorkā, W. Disney Hall Losandželosā, Vīnes Musikverein, Vīnes Konzerthaus, Amsterdamas Concertgebouw, Royal Albert Hall un Royal Festival Hall Londonā un Suntory Hall Tokijā.

Kā solists Kristaps debitēja 2005.gadā Rīgā, Lielajā Ģildē ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri un Andri Nelsonu pie diriģenta pulsta. Kristaps atskaņoja Kamila Sen-Sansa čella koncertu la minorā. Tajā pašā gadā viņam bija iespēja strādāt ar izcilo maestro Mstislavu Rostropoviču, kurš ļoti iedvesmoja Kristapa tālāko ceļu mūzikā. 2006. gadā Kristaps tika pieņemts prestižajā Vīnes Mūzikas un Mākslas Universitātē, kur viņš studēja pie profesora Reinharda Latzko.

Kristaps ir piedalījies daudzās meistarklasēs visā Eiropā, sadarbojies ar izciliem māksliniekiem.

ĢIRTS SALMGRIEZIS

To ir vairāk nekā
„jaunās tēriņos diēkociņi”
(mūne tautiēda) Briselē.
Tā slāvo lidoān daējēn,
balošēn un cīdēn patēn.
Tos var pamantēt vīsās
gadalaikos, Tikai vajag
maailēt galbu pacelt
augšēn un līkotiē, kas
notān kōtū galotēs
Ikaistājos Brīseles parkos.
Tā ir zolpīe papagānē.

Briseles pastkartes

Citāds skats uz Eiropas metropoli Briseli – ārpus Eiroparlamenta gaiteriem un birokrātijas apzīmīgojuma. Aizraujoši, asprātīgi, izziņoši stāsti, varētu pat teikt – atzišanās mīlestībā. Mūsdiēnīgs, oriģināls poligrāfiskais izpildījums.

WWW.LAIKAGRAMATA.LV

SALLIJA BENFELDE

Stāsts par idejām, alu un legendām

Alus darītavas un bāra “Trimpus”, biokosmētikas kompānijas “Dabba” dibinātāju un īpašnieku, arī biolauksaimnieku **Jāni Ķesu** mēdz dēvēt par ideju ģeneratoru. 2018. gadā viņa alus darītava saņēma pašvaldības balvu “Cēsu innovācija” par paša radīto skuju kolu un eksperimentiem jaunu dzērienu attīstībā. “Esam izmantojuši netradicionālas sastāvdaļas, radījuši produktu, kas cilvēkiem patīk un liek brīnīties, ko var paveikt ar vietējām izejvielām,” saņemot balvu, sacīja Jānis. Jāpiebilst, ka skuju kola ir otrais dzēriens “Trimpus” bezalkoholisko dzērienu piedāvājumā, pirms tās tapa vērmēļu toniks.

Sākot sarunu, Jānis teic, ka neesot gluži standarta piemērs stāstam par atgriešanos Latvijā un dzimtajā pusē. Savulaik gadus trīs kopā ar draudzeni ceļoja pa pasauli, pirms gadiem desmit Jānis atgriezās ar ideju pilnu galvu un zināja, ko grib darīt. Atgriežoties nav bijis jārisina dažādas problēmas, jo dzīves vietas deklarāciju nav mainījis. “Valsts noteikti nepamanīja, ka biju prom,” Jānis smejas.

Vaicāts, vai viņam šodien ir kāda atziņa, ko varētu saukt par savas dzīves moto, Jānis teic, ka nekā tāda gan viņam neesot, tomēr vēlāk sarunā saka, ka galvenais ir skaidri saprast, ko gribi darīt, un ka tam ir vajadzīgs laiks.

Tu ieguvi jurista izglītību Latvijas Universitātē, kādu laiku strādāji profesijā, bet tagad dari alu, tavs uzņēmums ražo biokosmētiku un tu arī saimnieko lauku saimniecībā, kuŗa ražo izejvielas alum un kosmētikai. Kāpēc tā mainīji savu dzīvi?

Jurists ir profesija, un jurists ir nodarbošanās. Tā ir mana profesija, bet nav nodarbošanās jau vairāk nekā desmit gadus. Ar juridiskiem jautājumiem saskaros tikai saistībā ar savu uzņēmējdarbību. Jā, savulaik es strādāju par juristu, sāku profesijā strādāt jau studiju gados, mans lauciņš bija komercietības, uzņemu apvienošana, dalīšana, pirkšana, pārdošana. Man padevās tīri labi, arī konkurence toreiz laikam nebija tik liela. Kādā brīdī sapratu, ka īsti vairs nav, kur augt, vairs nav izaicinājumu. Vienīgais, ko vēl varēju darīt – atvērt savu praksi, neestrādāt citiem, bet sev. Nodomāju, ka, lai to darītu, jābūt kādām ambīcijām, bet tās nevar būt bez mīlestības uz darbu, ko dari. Sapratu, ka tas nav tas, ko gribu darīt visu mūžu. Nolēmu, ka man vajag pauzi, jāpadomā, ko īsti es gribu, vai man vajag kaut ko vēl mācīties. Nolēmu ceļot. Biju projām no Latvijas aptuveni trīs gadus, un tas bija labs laiks, lai no malas paraudzītos uz sevi, uz savām vērtībām. Tas bija laiks, kad sapratu – patiesībā visiem mums pēc vidusskolas vajadzētu kaut kur aizbraukt, kaut tikai uz vasaru, kaut vai uz kādu Eiropas valsti. Nezinu, kā tagad, bet vismaz tolaik lielākā daļa jauniešu uzreiz pēc vidusskolas metās iekšā augstākajā izglītībā, pat isti

nesaprotot, vai viņus tas interesē. Tas bija tāds nepārdomāts modes gājiens – jāstudē.

Ceļojāt pa Eiropu?

Nē, Eiropā biju maz, lielākoties ceļoju pa Āziju, Jaunzēlandi, Dienvidameriku, Centrālameriku, Ziemeļameriku. Brīžiem abi ar draudzeni pastrādājām, kad bija tāda iespēja. Tie bija vienkārši darbiņi – bāros, augļu dārzos, veikalos, jo īstermiņa darbiņi, lai piepildītu kabatu, bija atrodami.

Atgriezāties Latvijā 2010. gadā, mums ceļošanas laikā bija radušās idejas, ko un kā mēs gribam darīt. Pēckrīzes ainava, kas pavērs Latvijā, bija skarba un

spārnē ir vairākas kompānijas, kas nodarbojas ar kosmētiku. Kosmētikai un uzņēmumam nosaukums ir “Dabba”.

Kāpēc vārdā ir divi “b” burti?

Bija svarīgi akcentēt divas dabas – cilvēka un tās, kas atrodas aiz loga. Mūsu misija un vīzija ir, ka produktos tās abas dabas varētu satikties. Ir pārāk daudz kosmētikas kompāniju, kuŗas meklē visas pasaules aktīvās vielas, izmanto ļoti eksotiskus augus, bet aizmirst par vietējiem. Mūsu filozofija – ja mēs esam auguši šajā zemē, tad mums noteikti ir kaut kas kopīgs ar augiem, kas auguši šeit. Aktīvās vielas, kas ir kādā Amazones

Ziedūdeņi cilvēkiem patika, sākām veidot arī kopjošo kosmētiku gan sievietēm, gan vīriešiem. Šobrīd mums ir vairāk nekā divdesmit kosmētikas produkti. Tas nav lielveikalu produkts, mēs neizmantojam plastmasu, pakojam tikai stiklā. Tā ir sertificēta bioloģiskā kosmētika, ap deviņdesmit pieciem procentiem produkcijas ir eksports uz Eiropu.

Latvijā to nevar iegādāties?

Jāskatās mūsu mājaslapā, mazos ekoveikalos, arī *Rijā* un *Lavandā*.

Kā izdomājāt gatavot alu, skuju kolu? Tie taču ir pārtikas produkti.

biju mēģinājis gatavot sidru. Tagad sidrs ir modē, bet tolaik tas bija kaut kas pavisam nezināms. Pamanijos aizbraukt un paskatīties, kā to dara Anglijā, Spānijā, Vācijā. Kopā ar dažiem domubiedriem sidra gatavošana izdevās tīri labi, bet katram izveidojās sava dzīve, aizgājām katrs uz savu pusī, un sidrs neķļuva pa komerciālu projektu. Zināšanas par to gan nepazuda, un, dzīvojot mazā mājiņā ābeļdārza vidū Jaunzēlandē, skatoties uz zemē sakritušajiem āboliem, nolēmu, ka jāuzbrūvē sidrs. Pie vietējiem zinātajiem noskaidroju, ka ir onkultīti, kuŗš tirgo visu savu veco mājbrūvētāja iekārtu un es varētu to nopirkt. Izrādījās, ka viņam viss aprīkojums bija nevis sidram, bet alum un viņš nepārdos tikai to, ko vajag man. Beigās nopirku visu, jo cena bija simboliska. Tā tiku pie savas pirmās alus darīšanas iekārtas. Uzbrūvēju sidru un nodomāju, ka varu taču arī alu uzbrūvēt, ja jau ir, ar ko to izdarīt. Brūvēju tāpat vien, man tas likās tik sarežģīti, un ne jau tādām amatierim kā man kaut kas izdosies. Bet sanāca ļoti labs!

Vai Jaunzēlandē ir apiņi? Latvijā taču mēdz runāt par apiņiem, bez kuŗiem taču alu neuzbrūvēt un mēdz pieminēt mūsu apiņus.

Jaunzēlandē ir viena no cienītākajām un lielākajām pasaules apiņu eksportētājām! Savā ziņā tā ir viena no legendām – sentēvu alus no mūsu apiņiem. Latvijas apiņos ir maz rūgtuma. Lai dabūtu rūgtumu un aromātu, tie jāliek tik daudz, ka alum ir blakus garša, ir tāda kā zaļās masas piegārša. Tādēļ visas alus darītavas apiņus iepērk. Mēs savā saimniecībā esam tos audzējuši, arī tagad mums tie mazliet ir, bet alum tie īsti neder, mēs pērkam.

Bet par alu – ceļojot, vēl kādās pāris vietās Amerikā satiku cilvēkus, kuŗi ar to nodarbojās, uzbrūvēju alu kopā ar viņiem un atkal sanāca labs. Pēc atgriešanās jau diezgan bieži sev pašam brūvēju aliņu. Varētu teikt, ka šobrīd man mājbrūvētāja pieredze ir aptuveni divpadsmit gadi. Pēdējie divi jau ir “Trimpus”. Tagad mums ir astoņu šķirņu alus, pārsvarā brūvējam klasiskos alus – vasarā vairāk gaišos, rūgtos un vieglos, ziemā vairāk tumšos. Ik pa brīdīm uzbrūvējam arī alu ar egļu skujām vai ar kādu eksotisku augli – piemēram, mango vai marakuju. Mums ir nepasterizētais alus, un pamatos cenšamies turēties pie kanoniem. Mums ir izlejama alus, bet ik pa brīdīm mēs arī “pudeļojam”.

Tagad gatavojat arī džinu? Ar ko jūsu džins atšķirsies no citiem?

Tas ir projekts, mēs neražojam un nepārdodam, mēs eksperimentējam. Mūsu licence neļauj ražot citus alkoholiskos dzērienus, mums būs vajadzīga jauna licence. Stipros alkoholiskos dzērienus arī nedrīkst ražot tajā pašā darītavā, kuŗā tiek brūvēts alus.

(Turpinājums 9. lpp.)

atgriezta mūs “uz zemes,” lielākā daļa no tā, ko bijām izdomājuši, vairs nelikās darāma. Sākām ar kosmētikas ražošanu. Sākumā dzīvojām Rīgā, bet tad sapratām, ka Rīga tā īsti mums nav vajadzīga, ka labāk dzīvot tuvāk Raunai, kur ir mūsu kosmētikas ražotne. Pārcēlāmies uz Cēsīm. Kad man jautā, kāpēc Cēsis? – mana pirmā atbilde ir, ka savā pusdienlaikā es varu mierīgi paņemt savus suņus un aizbraukt uz mežu, tas ir divu minūšu brauciens arī uz upi vai ezeru. Katrai savai dienai varam izdomāt kādu nodarbi, vai tā ir ziema, vai vasara, un būt pie dabas. Tas man ir enerģijas atjaunošanas avots. Jā, te dzīve ir mierīgāka, bet es nekad neesmu bijis dikdienis, man patīk daudz darīt. Man nepatīk gausties un žēloties, gribu kustēties.

Kosmētikas ražošanā taču vajadzīgas specifiskas zināšanas.

Nedomāju, ka profesija uzliek zīmogu. Ja mani kaut kas interesē, tad es to cenšos saprast līdz galam. Nav tā, ka mēs uzreiz sākam ar plašu kosmētikas klāstu. Sākums bija vienkāršs – mēs destilējām vietējos augus un ražojām ziedūdeņus – tonikus. Tā nav astrofizika, pasaulē par to nav tik daudz literatūras, lai to visu neizlasītu. Tagad mūsu pa-

Jānis Ķesa: “Aktīvās vielas, kas ir kādā Amazones augā, ir arī, piemēram, mūsu pelašķī, bet mūsu organisms spēs labāk pieņemt tās, kas atrodas pelašķī. Ne reizi vien esam bijuši kosmētikas izstādēs kādā Āzijas valstī, esam devuši pasmaržot kosmētiku, kas smaržo pēc mūsu augiem. Viņi to nesaprot, nekad neizvēlas kaut ko ar mūsu augiem, jo viņos neieskanas neviena stīga, tas viņiem ir kaut kas svešs un tāls, nav nekādu asociāciju ar vecmāmiņas vārītu tēju vai ziedošu pļavu pie mājām.”

augā, ir arī, piemēram, mūsu pelašķī, bet mūsu organisms spēs labāk pieņemt tās, kas atrodas pelašķī. Ne reizi vien esam bijuši kosmētikas izstādēs kādā Āzijas valstī, esam devuši pasmaržot kosmētiku, kas smaržo pēc mūsu augiem. Viņi to nesaprot, nekad neizvēlas kaut ko ar mūsu augiem, jo viņos neieskanas neviena stīga, tas viņiem ir kaut kas svešs un tāls, nav nekādu asociāciju ar vecmāmiņas vārītu tēju vai ziedošu pļavu pie mājām.

Kolas stāsts sākās ar biokosmētiku. Ja ikdienā strādā ar augiem, tad sāk saprast, ko no tiem var dabūt, kāds ir potenciāls citos produktu veidos. Bieži vien tehnoloģijas, kuŗas izmanto kosmētikas ražošanā, nemaz nav tik tālu no pārtikas ražošanā izmantojamām tehnoloģijām. Tas nebija lēciens nezināmajā. Gandrīz visus augus, ko izmantojam, abi ar dzīves draudzeni izaudzējam savā bioloģiskajā saimniecībā. Vēl pirms studijām

(Turpināts no 8. lpp.)

Katram dzina destilētājam ir sava recepte, nav tā, ka dzinu gatavo tikai no kadiķogām, ir arī citi augi. Mums patīk to gatavot ar vietējiem augiem, esam eksperimentējuši ar kumelīti, dižirdzeni, kalmi. Tā ir sava veida mākslas forma. Katrs no tiem augiem var negaršot un nesmaržot tieši tā, kā tas ir dabā, ir jāredz, ko tas dara, satiekoties ar citiem augiem. Tas ir ļoti interesanti.

Trimpus esot senlatviešu dzīru dievs – vai tāpēc tā nosauci savu alus darītavu un bāru?

Jā un nē! Tas ir garāks stāsts. Kad sākām savu alus darītavu, paskatījāmies apkārt, kas notiek tirgū, kā saucas citas alus darītavas un par ko tās runā. Vienojošais viņu stāsts bija – visiem ir sentēvu receptes un mūžšena pieredze un dibināšanas datumi pirms vairākiem gadsimtiem. Bija daudz muļķību un pasaku par baltu labumiem, vācu muižniekiem un nezina ko vēl. Alus darīšana pamatprincipos varbūt nav drastiski mainījusies pēdējos 800 gados, bet, ja paskatāmies uz tehnoloģiskajām iespējām, tad arī Latvijā, tāpat kā citur pasaulē, pat mājbrūvētāji brūvē nerūsējošos tērauda katlos, mums visiem ir normāli termometri, kas arī nav gadsimtus sena ierīce utt. Ir tik daudz dažādu tehnoloģiju un to uzlabojumu, un runāt par to, ka strādājam kā mūsu senči, ir vismaz

muļķīgi no tehnoloģiskā viedokļa. Latvijā nav gandrīz nevienas alus darītavas – ar retiem un ne pārāk veiksmīgiem izņēmumiem – kas iesalotu paši savus graudus, mēs tos pārkam no iesalnicām, turklāt lielākoties no ārzemju iesalnicām. Tas pats ir ar apīņiem. Kā var runāt par sentēvu alu?

Nospriedām – ja jau ir *pīlīšu pūšana*, tad mums jāatrod lielākā “pīle”, lai pasmietos par to visu. Viena no senākajām muļķībām ir Trimpus kā senlatviešu dievs. Latviešiem nekad nav bijis tāda dzīru, alus un žūpības dieva. Tas ir Stendera un Langes izgudrojums. 18. gs. Kurzeme, un divi vācu mācītāji, Stenders un Lange, sajutuši Apgaismības gaismu, nolēmuši pierakstīt visas latviešu tradīcijas un paražas. Viņi gribēja arī sakārtot latviešu dievu galeriju. Abi izglītību ieguvuši Rietumos, un abiem ir skaidrs, ka visam ir jābūt pēc grieķu un romiešu parauga. Tātad ir Panteons, ir viens galvenais dievs, viņi visu liek kopā, un izdodas tīri labi. Zevs ir Pērkonis, Hēra ir Māra, viss sakrīt, bet, kad viņi nonāk līdz Dionīsam un Bakham, tad latviešiem nav īsti ko likt pretī. Mācītāji izdomā paši savējo, nosauc viņu par Trimpus. Viņu *sapucētajā* grāmatā par to ir divi teikumi – seno latviešu dzīru, alus un žūpības dievs ir Trimpus, un senie latvieši šim dievam ir ziedojuši pusi no lauka ražas. Aptuveni gadus simt to grāmatu neviens nelasa, par Trimpusa neviens kā

nav zinājis, tā nezina līdz 19. gs. otrajai pusei, kad Tērbatā visi jaunie romantiski un nacionāli noskaņotie sāk lasīt veco literatūru, un sākas Trimpus bums – ko gan studentam vairāk vajag kā alus dievu!? Andrejs Jurjāns sacer Trimpus maršu, Auseklis uzraksta “Kā Daugava vaid”, kas ir veltījums Trimpus, Latviešu Biedrības namā katru nedēļu notiek Trimpus vakari, kur pie alus glāzes tiek pārrunāti nacionālās identitātes jautājumi. Rainis gan raksta Aspazijai, ka tās visas ir muļķības, ka tur notiek vienīgi žūpošana un nekādi nacionālās identitātes jautājumi netiek cilāti. Bet Trimpus pirmā atmoda ir notikusi! Pēc neatkarības iegūšanas ir citi, svarīgāki jautājumi par Trimpus, okupācijas laikā vēl jo vairāk tas nevienu neinteresē, bet tagad par to reti kuŗš zina. Liepājā un Siguldā ir Trimpus ielas, bet diez vai iedzīvotāji zina, ko šis nosaukums nozīmē.

Tā nu izvēlējamies Trimpus vārdu, jo tas labi atbilst visam tam sentēvu un muižnieku stāstam – mēs esam otrā Trimpus atmoda, un mēs saņemam norādes no viņa, kā brūvēt alu. To es visiem stāstu, ka darbojamies pēc dieva gribas. No vienas puses, Trimpus ir skaists stāsts par vēsturi, bet, no otras puses, iespēja pasmieties.

Vai jums atliek laiks arī vēl kam citam ārpus darba?

Mēs taču satiekāmies un sarunājamies (*smejas*)!

Man ir divi suņi. Man viņi

patīk, biju nodomājis, ka gribu stafordšīras bulterjeru. Pirms sešiem gadiem šī šķirne Latvijā nebija ļoti populāra, bet caur paziņām uzzināju par vienu metienu, aizbraucu, apskatījos un izvēlējos vienu sunīti. Saimniece saka – labi, bet vai iesi uz izstādēm, viņai ir tādi ciltsraksti, ka tas noteikti jādara, sunim ir jāpiedalās ciltsdarbā. Es atbildu, ka ne, un ne jau tādēļ gribu sunīti, man nav tādu plānu, laika un vēlēšanās, bet man atbild, lai tad izvēlos kādu citu mājas mīluļa lomai Ar vārdu sakot, kādu brīdi tielējos, bet tad piekritu, jo nekas cits neatlika un paņēmu to, kuŗa man bija iepatikusies. Mokkai izstāžu karjera izrādījās ļoti veiksmīga, viņa bija multičempione, starptautiskā čempione vairākās valstīs. Vienu brīdi viņa bija viena no redzamākajām šķirnes pārstāvēm Eiropā. Nedomāju, ka tas ir mans – tas ir viņas pašas nopelns. Mokkai bija metiens, un izdomājām no tā sev paturēt vienu kucēnu. Mani neviens nevarēja piespiest ar otro suni piedalīties izstādēs, un tagad esam tām metuši mieru. Bet suņi ir mana aizrašanās, viņi paņem laiku, kaut ko prasa no tevis, bet tas savā ziņā nāk atpakaļ kaut vai tādēļ, ka ar viņiem ir jāiet pastaigāties.

Ja visu laiku esi ieracies darbā, ir jāatrod veidi, kā atpūsties. Es noteikti daru sev pāri ar negulēšanu – vasarās naktīs iznākulēt tikai dažas stundas, tomēr cenšos kustēties. Ziemā man pa-

tik ālīnģa rituāls, tas ir *foršs* veids, kā sākt dienu. Agrāk diezgan daudz skrēju, bet pēc traumas pagaidām to vairs nedaru. Mums visiem laiks ir tik, cik tas ir, un jautājums tādēļ ir par prioritātēm.

Vai pēc pārliecības esi “zaļais”?

Ja ar to nedomā politiku, tad jā – esmu “zaļais”.

Vai sākt biznesu Latvijā tomēr nav ļoti smagi?

Protams, ir birokratija un papīru kārtošana, bet ar manu jurista pieredzi droši vien ir vieglāk.

Visi ir ļoti iemācījušies, ka jāmeklē inovācijas, noteikti ir jābūt kaut kam jaunam un pārsteidzošam. Ir idejas, bet bieži vien tās pazūd, nekas neizdodas, cilvēki jūtas vilušies. Mana pieredze liecina – ja ir ideja, kas šķiet pavisam jauna, vispirms vajag papētīt, vai tiešām nekad nekā līdzīga nav bijis? Ja kaut kas tāds ir bijis, kā veicies ar idejas īstenošanu un attīstīšanu? Tāpat ir arī vērts saprast, vai kādam tas ir vajadzīgs? Vai ideju vispār ir iespējams īstenot? Visbeidzot – vai esi gatavs tam veltīt savu laiku, nodarboties ar to varbūt pat daļu sava mūža?

Latvijā ir iespējams atrast atbalstu idejām, ir inkubatori, fondi, projekti. Ne vienmēr tas, ka tirgū jau darbojas līdzīgi uzņēmumi, nozīmē, ka nav vērts neko darīt. Piemēram, alus darītavu Latvijā netrūkst, bet nevaru žēloties, iet labi. Galvenais ir saprast, ko pats īsti gribi darīt.

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

ANDREJS PABLO MIERKALNS

Esmu dzimis Rīgā, 1928. gada 26. aprīlī. Bērību pavadīju galvenokārt Saulkrastos pie saviem vecākiem. Jau četrus gadus vecumā ar saliekamā alfabeta palīdzību iemācījos lasīt un rakstīt, kopš šī laika mana interese par literatūru nekad nav apstājusī. Patiešām, jau zēna gados man bija liela bibliotēka un pirmie pašsacerētie dzejoļi. Pamatskolu apmeklēju Rīgā – Viestura pamatskolu, kuŗa bija redzama un toreizējās trīsantīmu pastmarkas oranžā krāsā. Pēc tam iestājos Rīgas pilsētas pirmajā ģimnāzijā. Paguvu vēl Latvijā nobeigt divas pirmās klases ar visos priekšmetos augstākajām atzīmēm – piecniekiem. Pēcāk, kuŗa darbības pēc nācās Latviju atstāt, un 1945. gada jūlijā izdevās Vācijā atrast savus vecākus – māti, kuŗa taisni bija braukusi mani meklēt un – sastapāmies pusceļos.

Nometņu laikos Vācijā pabeidzu ģimnāziju, bet tas man nenācās viegli, jo sākot ar 1947. gadu visu savu interesi un uzmanību veltīju vienīgi literatūrai un sevišķi dzejai. Es dzejoju ātri un daudz, un līdz 1950. gadam man jau bija vairāki tūkstoši pirmās līnijas de-

viņrinžu. Parasti mēdzu tos arī ilustrēt.

Starplaikā paguvu vēl būt divu jaunatnes žurnālu redaktors. 1950. gadā aizgāju dienēt pie amerikāņiem tā sauktajos “melnajos”. Uz dienēju līdz pirmās klases seržanta gradam, bet praktiski izpildīju virsnieka vietu. Vēlāk, 1952. gadā man bija retā laime studēt Brīvās Eiropas universitātē, kuŗa atradās lepna pilī ar skaistu parku un mazu ezeriņu un ar jaunceltni studentiem, kuŗa toreiz mājāju. Tur es studēju franču valodu un diplomātiju, bet paralēli tam pabeidzu Strasburgas universitātē franču institūtu, turklāt vēl sacerēju savu otro dzeju grāmatu “Atlantida”.

Zvaigžņu karaļa dziesma

O, augstās debesis!

Cēluma un sirdsskaidrības

Meitenes,

Savienotās mīlas!

O, kāda grācija.

Un es, pārdzejnieks

No Dieva žēlastības,

Es uzsaucu

Augstu, biljonkārtīgu laimi un mīlu

Visām zvaigznēm!

Andrejs Pablo Mierkalns pie Strasburgas universitātes 1954. gadā

Pēc sava pasaules uzskata esmu noteikti universālists, pārvaldu franču un vācu valodu, bet ļoti labprāt lasu arī amerikāņu izdevumus.

1954. gadā visai nopietni saslīmu ar plaušām, un nācās pavadīt pusotru gadu franču studentu sanatorijā Alpos, pusotra kilometra augstumā. No terases varēja ik dienas redzēt Monblānu – Eiropas augstāko kalnu. Skats uz Izēres ieleju un to ie-

slēdzošajām kalnu grēdām patiešām bija grandiozs – it kā visa pasaule tās radišanas acumirkli! Nereti varēju zem sevis, apmēram viena kilometra augstumā novērot mākoņu jūru ar tai pāri lidojošām dzērēm. Sevišķi skaista tā sauktā mākoņu jūra ar tai pāri lidojošām dzērēm bija mēness gaismā naktī.

Šajā sanatorijā atrodoties, es sacerēju savu trešo grāmatu – “Trādirīdis”, kuŗa iznāca 1956.

gadā. Vēlākos gados sacerēju un izdevu vēl trīs citas grāmatas: “Purpura sirds”, “Mīlas universs” un 1962. gadā – “Jaunatdzimšanu”, kuŗa man liekas, varētu būt derīgs iesākums jaunam mākslas virzienam vispār! Patlaban cenšos izdot tālākas savu jauno dzeju grāmatas.

Kad tieši nedzejoju, pārmaiņas pēc ļoti labprāt nodarbojos ar glezniecību, sevišķi ar akvareļiem. Cik paradoksāli tas arī nebūtu, par saviem akvareļiem (lai gan glezniecībā esmu vienīgi amatieris un autodidakts) esmu saņēmis tikai labas atsauksmes, bet dzejā, kur tiešām esmu sava aroda speciālists, man diezgan bieži nācies saņemt visaplamākos un nepamatotākos uzbrukumus. Nu jau kādi 10 gadi kopš vairāk nelietoju alkoholu. Latviski man iznāk sarunāties (jau arī kopš 10 gadiem) labi, ja kādas stundas gadā! Esmu kļuvis dziļi un pārliecināti reliģiozs, un manai dzejai īstais sauklis būtu: “Ar mīlu, par mīlu, mīlā!”

Atļaujiet šīs mazās autobiogrāfiskās piezīmes nobeigt ar dzeju.

*No “Pašportreti”,
sast. Teodors Zeltnišs.
Grāmatu draugs, 1965*

SALLIJA BENFELDE

Par vēsturi, kas atkārtojas

“Klusums valda pār Eiropu, nē – visā pasaulē. Bet tas ir gaidīšanas, dažās valstīs arī bailu klusums. Klausieties, nē – klausieties uzmanīgi, liekas, ka es to dzirdu pavisam skaidri. Vai jūs nedzirdat? Armijas parādes soļi, grantij čirkstot, švīkstot no lietus slapjās pļavās... Divu miljonu vācu un miliona italiešu kaņavīru soļi. Viņi atrodas manevros? Nu jā, tie jau ir tikai manevri...” Vinstons Čērčils, 1939. gads

Otrais Pasaules karš beidzās pirms 76 gadiem, bet uzvara tajā pār hitlerisko Vāciju netiek svinēta vienā datumā, un joprojām vēstures grāmatās tas ir stāsts par gan par Otro pasaules karu, gan par Lielo Tēvijas karu, tāpat arī par uzvarētājiem tiek saukta gan antifašistiskā koalīcija, gan Padomju Savienība. **Īsais kurss kara vēsturē Jurija Feļštinskā (dzim. 1956. g. Maskavā, 1978. g. emigrējis uz ASV), vēstures zinātņu doktora skatījumā.**

Otrais Pasaules karš sākās 1939. gada 1. septembrī, Vācijai iebrūkot Polijā. Tā nebūtu varējies notikt, ja Staļins un Hitlers nebūtu parakstījuši savstarpējās neuzbrukšanas līgumu jeb Ribentropa-Molotova paktu. Staļins ļoti labi zināja, ko viņš dara – proti, Hitlers nevarēja sākt Otro Pasaules karu bez šī līguma, ko parakstīja Ribentrops un Molotovs 1939. gada 23. augustā. Līgums paredzēja ne tikai to, ka Vācija un Padomju Savienība sadala Eiropu ietekmes zonās, bet tā bija arī vienošanās par to, ka Vācija un Padomju Savienība katra no savas puses iebrūk Polijā vienā laikā, un tā dažu dienu laikā tiks izdzēsta no Eiropas

Juris Feļštinskis

kartes. Tam bija jānotiek tik ātri, lai Anglija un Francija nepaspētu attapties un pieņemt lēmumu par kara pieteikumu Vācijai. Anglija un Francija uzzināja par plānoto iebrukumu Polijā 26. augustā un paspēja noslēgt savstarpējās palīdzības un aizsardzības līgumu ar Poliju 25. augustā. Tas bija pēdējais izmisīgais mēģinājums saglabāt mieru Eiropā. Hitlers nobijās, atlika iebrukumu un piecas dienas šaubījās, vai to darīt vai nē, tomēr beidzot nolēma sākt karu un iebruka Polijā 1. septembrī. Savukārt Staļins Hitleru piemānīja, viņa armija pat neizkustējās no vietas, jo viņš bija nolēmis pagaidīt, līdz Hitlers ieņem Varšavu. Tad viņš visai pasaulei varētu paziņot par Polijas valsts sabrukumu un par to, ka Padomju Savienība iebrūk Polijā nevis kā agresors, bet kā ukraiņu un baltkrievu brāļu tautu atbrīvotāja no poļiem, kuŗi jau sen ir tām atņēmuši viņu teritorijas.

Turklāt Staļins to darot, lai apturētu kara tālāku izplatīšanos. Tā sākās Otrais Pasaules karš, kurū izraisīja Hitlers un Staļins.

Līdz 1941. gada 22. jūnijam, kad Hitlers uzbruka Padomju Savienībai, Staļins bija uzticams Hitlera sabiedrotais, dažādos veidos palīdzot Hitleram un palīdzot karu izvērst vēl tālāk un plašāk. Staļins cerēja, ka Hitlers visus savus spēkus veltīs karā ar Angliju un Franciju, kas 3. septembrī Vācijai bija pieteikušas karu. Ne Anglijai, ne Francijai faktiski nebija tādu spēku, lai kaut ko reāli darītu, tādēļ kādu laiku karš pierima. Minēto iemeslu dēļ Padomju Savienībai nekad nav bijis izdevīgi par Otrā Pasaules kara sākumu uzskatīt 1939. gada 1. septembri, jo tad katru reizi vajadzētu gan saviem pilsoņiem, gan citām tautām stāstīt, ka Vācija un Padomju Savienība bija sabiedrotās līdz 1941. gada 22. jūnijam. Tādēļ ātri un nekaunīgi tika ieviests

termins “Lielais Tēvijas karš”. Kā zināms, Otrais Pasaules karš beidzās 1945. gada 8. maijā. Patiesībā jau toreiz, par spīti tam, ka neviens no antihitleriskās koalīcijas nedomāja par auksto karu un par sabiedroto koalīcijas izjukšanu, Staļins zināja, ka Rietumi būs viņa ienaidnieks, ka ar Rietumiem vajadzēs karot. Tādēļ Padomju Savienība par kara beigu datumu atzina 9. maiju. Tobrīd Staļins jau bija okupējis pietiekami daudzas valstis Austrumeiropā un Eiropas dienvidaustrumos, Padomju Savienības ietekmes zona bija ievērojami paplašinājusies, tādēļ šis valstis spiediena rezultātā pieņēma par Otrā Pasaules kara beigu datumu 9. maiju.

Protams, Ukraina, tāpat kā visa civilizētā pasaule, par Otrā Pasaules kara beigu datumu un nacisma upuru piemiņas dienu ir pieņēmusi 8. maiju, kad Vācija parakstīja kapitulāciju.

Putins tagad, iebrūkot Ukrainā, rīkojas tieši tāpat, kā toreiz rīkojās Hitlers, iebrūkot Polijā. Un Ukraina atrodas tieši tikpat smagā situācijā, kā toreiz Polija, kuŗu gribēja noslaucīt no zemes virsas un izdzēst no Eiropas kartes.

Par antihitlerisko koalīciju un tās nozīmi, ir vietā atgādināt, ka Staļins plānoja sagrābt pilnīgi visu Eiropu, ieskaitot Franciju un Itāliju. Gados pirms kara Staļins 40 procentus no iekšzemes kopprodukta (IKP) novirzīja militārām vajadzībām. Hit-

lers to saprata un pasteidzās kara pieteikt pirmais, agrā 1941. gada 22. jūnija rītā iesniedzot Padomju Savienībai plašu memorandu par kara pieteikumu. Šis preventīvais uzbrukums noveda pie tā, ka padomju armijas pirmie ešelonu pierobežā tika vai nu iznīcināti, vai saņemti gūstā, pārējā armija bija kā izkaisīta plašā teritorijā. Padomju Savienība atradās katastrofālā situācijā.

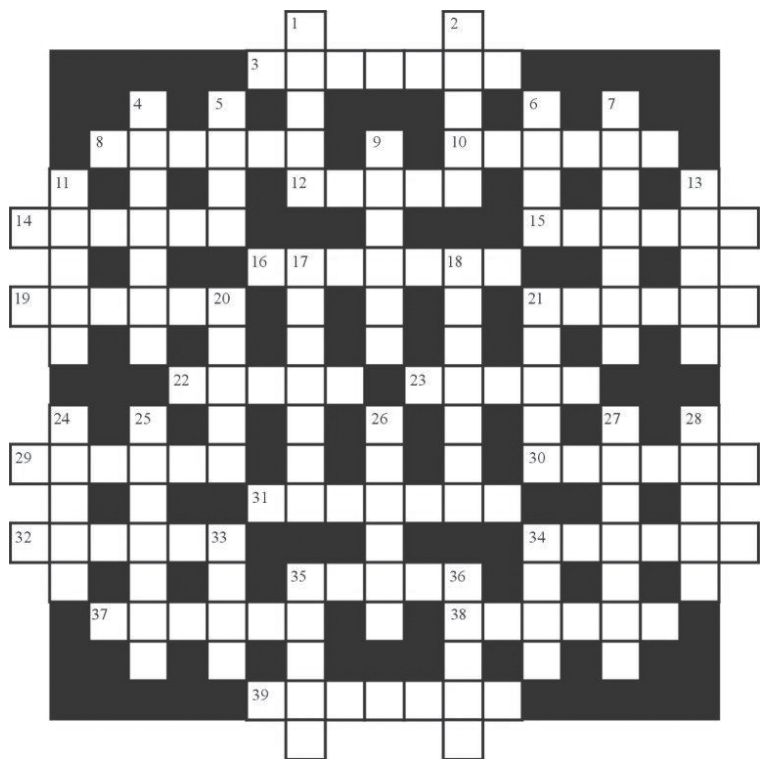
Čērčils uzreiz saprata, ka Lielbritānijai ir parādījusies iespēja uzvarēt Vāciju, pēc tam, kad tā uzbrūkusi PSRS. Sāka veidoties antihitleriskā koalīcija ar Staļinu, kurš, protams, bija noskaņots pret Rietumu politiķiem, tāpat, kā Rietumu politiķi pret viņu. Sabiedroto – galvenokārt ASV ar nopietnu Lielbritānijas atbalstu – palīdzība bija globāla.

Sabiedroto palīdzību Padomju Savienībai nav iespējams novērtēt pārāk augstu. Viss metāls, no kā tika gatavoti padomju tanki T-34, bija no Rietumiem. Kravas mašīnas ar dažāda veida palīdzību tika sūtītas pat caur Irānu un pēc izkraušanas palika Padomju Savienībai. ASV lendlīze, kas sākumā bija domāta kā palīdzība Lielbritānijai, tika novirzīta Padomju Savienībai. Antihitleriskās koalīcijas uzvara Otrajā Pasaules karā ekonomiski balstījās uz ASV fināncēm.

Tādēļ karu uzvarēja ne jau Staļins, bet antihitleriskā koalīcija ar ASV finanču atbalstu.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

dzimtas krūms, koks. 7. Novada centrs Vidzemē. 9. Grišļu dzimtas lakstaugs. 11. Jaunie dzinumi. 13. Mīlestības dievs romiešu mītoloģijā. 17. Ārstniecības iestāde. 18. Sterili vates vai marles gabali, ko ieliek brūcē asiņu vai strutu uzsūkšanai. 20. Dabas parādība. 21. Ziedkopa. 24. Akūta infekcijas slimība. 25. Bērnu infekcijas slimība. 26. Aukstais ēdiens. 27. Piena produkts. 28. Saskaitīšanas rezultāts. 33. Lieli papagaiļi. 34. Alkoholisks dzēriens. 35. Aleja. 36. Ciemats Salaspils novadā.

Krustvārdu mīklas (Nr.17 atrisinājums)

Līmeniski. 4. Kakls. 5. Medūza. 7. Lieste. 10. Ideja. 11. Serums. 12. Palmas. 13. Paltusi. 16. Apsara. 19. Kafija. 22. Mentols. 23. Alveja. 24. Pavārs. 25. Anemone. 26. Patoss. 28. Teniss. 30. Breksis. 35. Ainārs; 37. Terīne. 38. Terma. 39. Apauši. 40. Bageete. 41. Kļava.

Stateniski. 1. Skaista. 2. Aknes. 3. Aslapes. 5. Musons. 6. Dore. 8. Sams. 9. Eksoti. 14. Lancete. 15. Urologs. 17. Pulpa. 18. Rajas. 20. Asare. 21. Jūras. 27. Tabaka. 29. Irbene. 31. Rustika. 32. Istabas. 33. Inta. 34. Pīne. 36. Urgas.

Līmeniski. 3. Vēdergraižes. 8. Garšviela. 10. Ieceres. 12. Ciešanas. 14. Saistaudu veidojumi. 15. Tekstilizstrādājums. 16. Ķermeņa cieta veidojumu kopums. 19. Zemnieka darbarīks. 21. Saules sistēmas planēta. 22. Aiviekstes pieteka. 23. Spēka un gribas pieplūdums. 29. Dārgs kristāls. 30. Strauji atvilkta vaļa.

31. Reliģijas tikumiskais pamats. 32. Upe Vidzemē. 34. Pinums. 35. Ķermeņa daļa. 37. Gadalaiks. 38. Gaŗi un augsti jūras viļņi zemestrīču un vulkānu izvirdumu rezultātā. 39. Lielupes pieteka.

Stateniski. 1. Jūras dzīvnieks. 2. Mājdzīvnieks. 4. Konditorejas izstrādājums. 5. Skice. 6. Rožu

KLAJĀ NĀKUSI VIĻA VĪTOLA
GRĀMATA PAR KRIEVIJU
TULKOJUMS ANĢĻU VALODĀ.
SEKOJIET REKLĀMAI!

Vilis Vītols

PĀRDOMAS
PAR
KRIEVIJU

Vilis Vītols

ON
RUSSIA
A NEIGHBOUR'S
EXPERIENCE

Jaunākā informācija sociālajos tīklos:

www.facebook.com/brivalatvija
www.twitter.com/briva_latvija

Mājaslapa:

www.brivalatvija.lv

Kas jādara 2022. gada vasarā? No 24. līdz 31. jūlijam jādodas uz Sēliju, uz Zasas, kur šovasar notiks latviešu un latvisko tradīciju kopēju, zinātāju un draugu lielā tikšanās Latvijā! Jaunatklātā Sēlija un sirsniņā Zasa gaida tieši tevi – ar baltām domām uz baltiem darbiem!

Balta Zasa

3x3 saime pēc divu gadu pauzes šovasar satiksies mazāk zināmajā, bet ne mazāk sirsniņajā un viesmīlīgajā Sēlijā, kas pēdējos gados zēl, plaukst ar arvien spožāk iemirdzas uz Latvijas kartes. Saiets notiks Zasā, kas atrodas teju krustcelēs starp Jēkabpili, Aknīsti, Līvāniem un Viesīti. Zasa ciems Jēkabpils novada Zasa pagastā izvietojies Zasa upītes krastos pie autoceļa, 34 kilometrus no Jēkabpils un 164 – no Rīgas. Apdzīvotā vieta izveidojusies pie Zasa muižas centra, un nosaukums cēlies no tās īpašnieka 18. gadsimtā Heinricha fon Zasa.

Baltai iedvesmai

Zasa 3x3 piedāvā veselu nedēļu iedvesmot tos, kuri latviskās dzīvesziņas, tradīcijas, valodu

Baltas domas, balti darbi Zasa 3x3

ikdienā nedzird, tāpēc tieši šajā nedēļā ir jāpaspēj viss! Iedvesmoties domām par labāku nākotni palīdzēs sarunas par politiku, improvizācijas teātris un dziedāšana – piemēram balto dziesmu dziedāšana atgādinās, ka Mana balta māmuliņa, mani balti audzināja... un nedēļas laikā noskaidrot, kas ir balts latviešu folklorā?

Jaunums šajā 3x3 saietā būs Baltā galda sarunas, kur visas dienas garumā būs iespēja iedvesmoties klausoties lektoros, bet vēlajās stundās, arī pašiem klausītājiem kļūstot aktīviem, iesaistīties naktīs diskusijās.

Baltās darbošanās

Tiem, kas nonākuši Zasa 3x3, lai kaut ko darītu, baltie cimdi būs jānovelk un jāatloka piedurknes – sāksies lieli un mazi darbi. Kā ierasts, visu vecumu bērniem un jauniešiem būs piemēroti darāmie, gan pētīt dabu un apgūstot jaunas prasmes, gan piedaloties kustību, sportošanas, teātra, dziedāšanas un mūzikas spēlēšanas ievirzēs.

Balto darbu rakstītāji varēs uzšūt linu kreklus, izrakstīt sev brunčus vai darināt ādas apavus, bet tie, kuriem tik balti nesanāk, savu ieviržu ietvaros drīkstēs noskaidrot, ko baltu ar vietējo Sēlijas kolorītu paveikuši citi!

Bet darbosies arī tie, kuŗi neko nedarīs! Jā, patiešām, izrādās, dziedinošas ir teju visas mākslas nozares – arī deļa, kustība, zīmēšana un runas māksla – pareiza

elpošana. Zasa 3x3 tam visam būs laika gana – sevis iepazīšanai ar jaunu lietu, paņēmienu, ideju palīdzību.

Baltie priekš

Raibajā nedēļas virpulī būs iespēja ne tikai darīt un mācīties, bet, protams, arī priecāties – pamosties ar smaidu un izkustēties; griezties tradicionālo deju ritmos, latvju danču soļos; dziedāt gan folklorās ievirzēs, gan vakaros pie nīcēju galda; sajūst kopības sajūtu, braucot ekskursijās pa jaunapgūtās Sēlijas zemes labākajiem maršrutiem, izmēģināt senlaiku sporta vai prāta spēles. Un pēc tam, kad garam, prātam un miesai jau metīsies melns gar acīm, atgriezies baltajā Zasa 3x3 pasaulē ļaus maigu pieskārienu masāžas, ielūkošanās pasaku pasaulē vai gardu goda ēdnieku pagatavošana. Ak, jā, būs arī balto šļakatu priekš – pie ūdenim labvēlīgiem laikapstākļiem būs pieejama peldvieta Zasa muižas parka teritorijā!

Ikvakara koncerti un kopā būšanas, tradicionālais pašizpaušmes vakars Brīvais mikrofonis visu gaumju, gaŗumu, vecumu un platumu dalībniekiem bez jebkādiem ierobežojumiem. Tāpat arī apsveikumi jubilāriem, galda un vakara dziesmas, kā arī citi kopību vairojoši pasākumi nedēļas garumā ļaus mums no "es" un "tu" kļūt par MĒS.

Balti paši mēs!

Zasa 3x3 saietu rīko Cekuļi

ģimene – Ilze, Lauris, Ako Kārlis, Lote un Elza Hermīne, aiz kuriem stāv baltie rūķi – palīgi no darba grupas – Sidoroviču un Bogustovu ģimenes, Juris Tomašūns, Astra Audra Dāboliņa un Lauma Treimane. Viņi katrs pieliek roku, lai saiets noritētu godam, lai katru atbraucēju varētu uzņemt ne tikai sirsniņi un ar laipnu smaidu, bet arī izguldīt ērtā un mīkstā guļvietā – Zasa vidusskolas vai internātskolā gultās vai uz matračiem. Solām trīs reizes dienā paēdināt ar gardiem ēdieniem ar sēļu zemes sirsniņu, nodrošināt katram nepieciešamo, iespēju robežās darot visu, lai nedēļa Zasa 3x3 paliktu atmiņā kā skaistākā nedēļa 2022. gadā! Lai top un uz tikšanos!

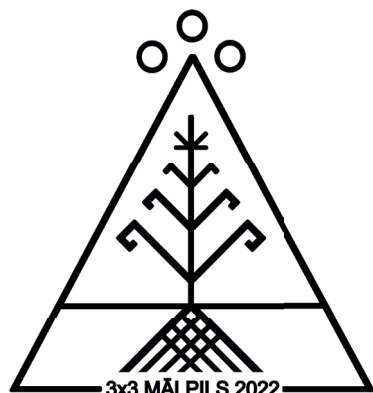
Dalības maksa vienam pieaugušajam dalībniekam ir 190 eiro, bērniem līdz 2 gadu vecumam – bez maksas, bērniem no 2 līdz 7 gadiem – 95 eiro, bet kodolģimenei – nepārsniedzot 600 eiro.

Pieteikuma vēstules līdz 1. jūnijam sūtīt e-pastā: zasa3x3@gmail.com, pastāstot par savu motivāciju doties uz 3x3 ZASĀ, par ģimenes locekļiem un to vecumu, kā arī vai un kuros 3x3 saietos esat piedalījušies iepriekš. Pastāsti savu balto stāstu!

Pilnu informāciju par saietā piedāvāto programmu aicinām skatīties www.3x3.lv un sekot: Facebook kontam 3x3_Latvija.

Lai balts mums visiem šis laiks!

Sirsniņā – Cekuļu ģimene

Sveiciens jums visiem no 3x3 Mālpils saietā darba grupas un tā vadītājiem – Auziņu ģimenes. Šis būs mūsu pirmais saiets, kad esam organizatori, un mēs cītīgi gatavojamies, lai uzņemtu saietā dalībniekus Mālpils vidusskolā laikā no 10. līdz 17. jūlijam.

Ar Mālpils novada iedzīvotāju viesmīlību trīsreiztrīsnieki iepazīnās jau 2010. gadā, bet pēc novada apvienošanas varēsīm izbaudīt ne tikai Mālpils, bet visa jaunā Siguldas novada interesanto un bagātīgo vēsturi, dabas krāšņumu un kultūras mantojumu.

Mālpils saietā vadmotīvs ir koks – lietaskoks, plosta balķis, meža pamats un pasaules plaušas, dzimtas koks, Austras koks, Svētais koks, Dzīvības koks, Pasaules koks. Koks, kas savieno divas pasaules. Viss par un ap koku tagad un senāk – gan praktiskā darbošanās ar koku, gan dabas iepazīšana, gan savas dzimtas sakņu spēka apzināšanās, gan augšana gaismā ar Austras koku.

Bērni saietā varēs iepazīt dabu

un mežu zaļās dabas un vilku mācības ievirzēs, varēs atrastīt savu radošumu, darbojoties ar koku un mālu, bet pievakarē iepazīt folkloru un pasportot. Pusaudži kopā ar Pēteri Reiteru varēs izbaudīt teātra un improvizācijas apvienojumu.

Pieaugušie būs laipni gaidīti ievirzēs par latviskajiem rituāliem pie Ineses Krūmiņas, par dzimtas sakņu spēku pie Aloīdas Jurčenko, runas mākslā pie Ārijas Stūrnieces un, protams, ģimeņu seminārā, ko vadīs 3x3 mamma Līga Ruperte kopā ar Māru Tupesi no ASV. Varēs kopā ar Andri Tomašūnu ievirzē Mālpils cilvēku saknes iepazīt vietējos cilvēkus un meklēt to, kas mūs katru notur dzimtajā zemē. Bet kā tad latvietis bez praktiskas darbošanās! Tāpēc kalsim rotas, darināsim koka taures, gatavosim ēst, mācīsimies celot, aust un strādāt lapu nospiedumu batikā. Iepazīsim koku, tā augšanu un tā izmantošanu no dažādiem skatu punktiem ar Māri Ansi Mitreviču, Uģi Rotbergu, Edgaru Neilandu un Andreju Svilānu. Vakaros iepazīsim vietējo kultūras dzīvi, sportosim, dziedāsim, grieztīsim dančus un nīksim.

Saieta dalībnieki nakšņos bijušās Mālpils arodvidusskolas kopmītnēs gan gultās, gan uz

matračiem, kā arī bijušā Mālpils tehnikuma klasēs uz matračiem. Saieta dalībnieku darbošanās lielākoties notiks gaišajās, plašajās un mājīgajās Mālpils vidusskolas telpās, dosimies arī uz Mālpils kultūras centru, savukārt dančus grieztīsim un nīksim Mālpils tehnikuma telpās. Iepazīsim arī Mālpils dabas taku, avotus, parku, muižu, pludmali un citas skaistas apkārtnes vietas. Dalības maksa vienam pieaugušajam dalībniekam ir 190 eiro, bērniem līdz 2 gadu vecumam – bez maksas, bērniem no

2 līdz 7 gadiem – 95 eiro, bet kodolģimenei – nepārsniedzot 600 eiro.

Šogad, ņemot vērā esošo situāciju un ierobežojumus, saietā plānojam pulcēt ap 150 dalībnieku gan no Latvijas, gan, cerams, arī no citurienes, kā arī iespējami daudz vietējos novada iedzīvotājus. Saiets notiks zaļajā režīmā. Turēsīm ikšķus, lai mums izdodas!

Pieteikuma vēstules līdz 1. jūnijam gaidām e-pastā: 3x3Mālpils2022@gmail.com

Baiba un Rolands Auziņi

Mālpils 3x3 gan mācīsies, gan darbosies praktiski

MATĪSS KUKAINIS ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
• 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
SĒRU ĻUDINĀJUMS:
• NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.
• par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
• par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
• 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privāto sludinājumu** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS SPORTS SPORTS

UZ STARTA RĪGAS
MARATONS UKRAINAS
ATBALSTAM

Rīgas maratons, kas šogad velts Ukrainas atbalstam, 14. un 15. maijā pulcēs vairāk nekā desmit tūkstošus skrējēju no vismaz 57 valstīm. Visi galvenie notikumi gaidāmi svētdien, tāpēc jau plkst. 8.20 LTV1 un REplay.lv notiks pirmā pieslēgšanās 11. novembra krastmalai. Rīts sāksies ar startiem klasiskajā maratonā jeb 42,195 km distancē, kā arī pusmaratonā.

KASPARS GORKŠS:
SKRIEŠANA MAN IR KĀ
PSĪCHOTERAPEITS

Viens no Rimi Rīgas maratona dalībniekiem būs bijušais futbola valsts vienības kapteinis un pēc profesionāla sportista gaitu noslēguma Latvijas Futbola federāciju prezidenta amatā vadījušais Kaspars Gorkšs. Viņš sarunā ar LSM.lv atzina, ka šogad ir izvēlējis tikai 10 km distanci, lai gan iepriekš mērojis vismaz pusmaratonu, taču svarīgākais, ka skriešana palīdz gan fiziski, gan psiholoģiski.

Skriešana ir nopietna nodarbe, un tai ir nopietni jā sagatavojas. Šogad sagatavošanās posms man dažādu iemeslu dēļ ir izpalicis. Iepriekšējos gados skrēju krietni iespaidīgākas distancēs un vienmēr esmu pieturējies vismaz pie pusmaratona. Bet šogad veselības apsvērumu, drīzāk tādu preventīvu veselības apstākļu dēļ nav bijusi iespēja sagatavoties.

Redz, tā skriešana vispār ir ļoti interesanta padarīšana, it sevišķi man, kuŗš visu mūžu ir bijis sportā. Ja futbols ir kā gladiatoru cīņas, kur tev jācīnās pret pretinieku, tautas valodā – sadot pa muti pretiniekam, tad skriešana ir vairāk cīņa ar sevi – nesadot pa muti pašam sev un spēt samērot savus spēkus.

Nevaru gan teikt par visiem, bet, cik man sanācis saskarties ar profesionāliem futbolistiem, ne viņiem lāgā patīk skriet, ne staigāt. Jā, noskrien savas minūtes, un viss.

Arī es karjēras laikā, dzīvoju Mežaparkā un redzot to skrējēju apjomu, kas, tuvojoties Rīgas maratonam, parādās Mežaparka apkaimē, sev teicu, ka nekad tā vienkārši prieka pēc to nedarišu. Bet nu jau kādu laiku mans viedoklis ir mainījies. Šobrīd skriešana man ieņem tā kā psihoterapeita lomu – tā palīdz man saglabāt veselo saprātu un pie viena arī uzturēt sevi fiziskajā formā.

Šobrīd daudz publiskajā telpā runā par sabiedrības mentālo veselību un zemajiem fiziskās aktivitātes rādītājiem Latvijā. Skriešana ir mans veids, kas palīdz sabalansēt šīs labsajūtas un labklājības formas, papildus izvīrot arī kādu sportisku mērķi.

Domāju es visu laiku – man pat bločiņš ir uz nakts galdiņa, kurā

es ik pa laikam arī nakts vidū mēdzu kaut ko ierakstīt, kad ar lielu prieku esmu zemapziņā atrisinājis kādu lietu. Arī skriešana ir brīdis, kad domāju. Patiesībā skriešana pat ir drīzāk tāds domu strukturēšanas vingrinājums priekš manis. Nav jau tikai problēmas, bieži vien domās ir arī pozitīvas lietas, kuŗas skriešana palīdz sakārtot un novirzīt emociju daudzumu, kas ir mani sakrājies. Kad dienu esmu nosēdējis sapulcēs vai pie datora, kas nav tā pati veselīgākā nodarbe, jūtos gandrīz kā suns, kuŗš ir ilgi nosēdējis dzīvoklī un kuŗam gribas pēc iespējas ātrāk tikt ārā izskrieties. Arī distance vienmēr ir bijusi nevis nosprausts mērķis, bet sajūtu kopums – apzinos savu apkārtni, kuŗā dzīvoju, un skrienu, kamēr man ir sajūta, ka esmu gatavs skriet atpakaļ. Galvenais, lai pietiktu spēka un enerģijas atskriet.

LATVIJAS HOKEJISTI
PĀRLIECINOŠI PIEVEIC
KAZACHSTĀNU

Latvijas hokeja izlase vēl bez vairākiem līderiem sastāvā ar 5:0 pārspēja Kazachstānas valsts vienību priekšpēdējā pārbaudes spēlē pirms pasaules čempionāta. Abas komandas vēlreiz "Arēnā Rīga" tikās 9.maijā.

Divus vārtus Latvijai guva Nikolajs Jeļisejevs, kā arī precīzs bija Kārlis Čukste, Oskars Batņa un Andris Džeriņš. Vārtos nepārspēts palika Artūrs Šilovs, kuŗš atvaīrāja 41 metienu un tika atzīts par labāko uzvarētāju sastāvā.

Latvijas hokeja izlase savā pēdējā pārbaudes spēlē pirms pasaules čempionāta "Arēnā Rīga" ar rezultātu 5:1 (3:0, 1:1, 1:0) otreiz uzvarēja Kazachstānu. Latvijas izlases labā vārtus guva Roberts Bukarts, Artūrs Kulda, Renārs Krastenbergs, Mārtiņš Dzīrkals un Rodrigo Ābols. Latvijas valsts vienība spēlēja ar teju visiem vadošajiem hokejistiem, tajā skaitā vārtsargu Elvi Merzļikinu.

Jau spēles pirmajā minūtē pretinieki par skaitliskā sastāva pārkāpumu nonāca mazākumā un trešajā minūtē par to tika sodīti. Latvijas hokejisti sarāva pretinieku aizsardzību un Roberts Bukarts raidīja ripu vārtu augšējā stūrī – 1:0. Perioda turpinājumā latvieši izturēja mazākumu un savus nākamos vārtus guva, spēlējot četratā pret četriem. Trešdaļas 13.minūtē, Oskaram Batņam aizsedzot pretinieku vārtsarga skatu, Kulda ar metienu no zilās līnijas panāca 2:0. Trīs minūtes pirms pirmā perioda beigām Krastenbergs atņēma pretiniekam ripu, aizslidoja ātrā pretuzbrukumā un reidu noslēdza ar precīzu metienu mērķī – 3:0. Pirmā perioda beigās nopelnītais noraidījums par skaitliskā sastāva pārkāpumu ļāva nākamā trešdaļas pirmajā minūtē Nīkitam Mihailisam vienus vārtus atgūt.

Turpinājumā Latvijas izlase pretiniekus uzvarēja ar 5:0. Vārtos "sausos" spēli aizvadīja Artūrs Šilovs, divus vārtus guva Nikolajs Jeļisejevs, bet pa reizei izcēlās Kārlis Čukste, Oskars Batņa un Andris Džeriņš. Valsts vienības rindas pagājušajā nedēļā papildināja Nacionālajā hokeja līgā (NHL) spēlejušie Elvis Merzļikins un Rūdolfs Balcers, kuŗi svētdien atpūtās.

Latvijas hokejisti, gatavojoties gaidāmajam pasaules čempionātam, aizvadīja kopā sešas pārbaudes spēles. Aizpagājušajā nedēļas nogalē latvieši Veinfeldenē tikās ar Šveici un piedzīvoja divus zaudējumus ar 2:5 un 1:3. Savukārt nedēļu pirms tam Latvijas hokejisti viesos aizvadīja pārbaudes spēles ar Franciju, vispirms zaudējot ar 1:2, bet dienu vēlāk uzvarot ar 3:2.

KALVĪTIS: LATVIJA
AR LIELU VARBŪTĪBU
KANDIDĒS UZ 2023. GADA
PČ RĪKOŠANU

Latvijas hokeja federācijas (LHF) prezidents sarunā ar "Latvijas Televīziju" atklājis, ka Latvija ar lielu varbūtību kandidēs uz 2023. gada Pasaules čempionāta rīkošanu kopā ar Somiju. "Nopietni apsveram šādu iespēju. Viena grupa Rīgā, otrā – Tāmpērē. Izredzes vērtēju ļoti augstu, komanda gatava, pieredze un zināšanas ir. Visticamāk, par šo jautājumu tiks lemts IIHF maija kongresā PČ laikā (26.-27. maijā) un tad redzēsim. Esam sarunājuši ar somiem un esam gatavi atbildību uzņemties. Iespējams, būs vairāki kandidāti," teica LHF pārstāvis Latvijas – Kazachstānas spēles starplaikā.

MERZĻIKINS TURPMĀK
SPĒLĒS AR NUMURU 80, LAI
GODINĀTU KIVLENIĒKU

Latvijas labākais hokeja vārtsargs Elvis Merzļikins turpmāk valsts vienībā spēlēs ar 80. Numuru, lai godinātu nelaiimes gadījumā bojā gājušo draugu Matīsu Kivlenieku, pēc treniņa sarunā ar žurnālistiem atklāja sportists. Latvijas hokeja izlasē četriem spēlētājiem numuri ir iemūžināti – Artūrs Irbe (1.), Kārlis Skrastiņš (7.), Helmutis Balderis (19.), Sergejs Žoltoks (33.). Merzļikins iepriekš izteicis vēlmi, lai iemūžina arī Kivlenieka numuru 80, tomēr

Matīss Latvijas izlasē aizvadīja salīdzinoši maz spēļu. Kivlenieks pērn pasaules čempionātā Rīgā bija Latvijas izlases pirmais vārtsargs, četras spēles caurmērā ielaižot 2,18 vārtus un atvaīrot 92,2% pretinieku metienu. Pērn vasarā Kivlenieks gāja bojā 24 gadu vecumā. Viņš mira no gūtajām traumām, kuŗas izraisīja salūta petardes trieciens krūtīs.

"Tas ir mans jaunais numurs, kuŗu vairs nemainīšu. Kad Matīss gāja bojā, es prasīju, vai ir iespējams pakarināt viņa kreklu [iemūžināt numuru]. Protams, viņam nav tik daudz aizvadītu spēļu izlasē. Ceru, ka kādu dienu būs pakarināts krekls ar viņa numuru un manu uzvārdu – mēs būsīsim kopā vienā krekļā. Un beigsīsim hokeja karjēru kopā," sacīja Merzļikins.

GRAUDIŅA KĻŪST PAR
DIVKĀRTĒJU ASV
STUDENTU SPORTA
ČEMPIONI PLŪDMALES
VOLEJBOLĀ

Latvijas plūdmales volejboliste Tīna Graudiņa kopā ar Dienvidkalifornijas Universitātes (USC) komandu "Trojans" uzvarēja Nacionālās kolledžu sporta asociācijas (NCAA) pirmās divīzijas čempionātā, latvietei otro gadu pēc kārtas kļūstot par čempioni. Dienvidkalifornijas Universitātes komanda, kas izsēta ar pirmo numuru, Galfsorsā notikušā finālturnīra titulpelē tikās ar Floridas Štata universitātes (5.) "Seminoles" vienību. Pēc abu universitāšu otro un ceturto duetu spēlēm rezultāts bija neizšķirts 1:1, bet pēc tam kortos devās nākamie trīs dueti, tajā skaitā Graudiņa ar pārinieci Heiliju Hārvardu. "Trojans" pirmajam duetam preti stājās Medija Andersone un Brūka Bauere, kuŗas tika pārspētas ar

2:0 (21:17, 21:15). Graudiņa un Hārvarda savai universitātei panāca vadību ar 2:1, bet Delanijas Meiplas un Džūlijas Skoulzas panākums nodrošināja uzvaru arī visā cīņā ar 3:1. Komandu piektie dueti savu spēli nepabeidza.

Anetes Namiķes pārstāvētā Stetsona universitātes komanda Hatters, kas izsēta ar 14. numuru, sacensības beidza pirmajā kārtā, ar 2:3 zaudējot Bruīns. Pagājušajā sezonā Graudiņa kopā ar komandas biedrenēm izcīnīja NCAA čempiontitulu, finālā ar rezultātu 3:1 pārspējot Bruīns.

KITIJA LAKSA KĻŪST PAR
ITALIJAS ČEMPIONI

Kitija Laksa (pa labi) ar komandas biedrenēm

Latvijas basketboliste Kitija Laksa Boloņā guva 21 punktu Itālijas A serijas finālā ceturtajā spēlē, Skio Familia svinot uzvaru un izcīnot Itālijas čempiones titulu. Latvijas izlases bijušā galvenā trenera Georga Dikeulaka vadītā Skio komanda izbraukumā ar 84:69 pieveica Boloņas "Virtus". Serijā līdz trim uzvarām Skio komanda uzvarēja ar 3:1. Kitija tika atzīta par finālserijas vērtīgāko spēlētāju jeb MVP.

LAIZĀNE IEGŪST 20. VIETU
SACENSĪBĀS SPĀNIJĀ

Latvijas riteņbraucēja Lija Laizāne Spānijā izcīnīja 20. vietu vienas dienas sacensībās Gran Premio Ciudad de Eibar (UCI kat. 1.1). Šajā velobraucienā sportistes veica 111,1 km garu distanci Eibaras apkārtnē, ceļā uz finišu pārvarot divus tresšus un vienu pirmās kategorijas kāpumu. Uzvaru svinēja kanadiete Olivija Berila (Valcar – Travel & Service), kuŗa finiša spurtā pārspēja vēl trīs sacensē. Vadošā četrotne finišēja divās stundās 51 minūtē un astoņās sekundēs.

Sporta ziņas sakopojis
P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskā draudzes dievkalpojumi Akas ielā 13, 22. maijā, plkst.13 attālināti, 5. jūnijā (Vasarsvētkos, ar iesvēti), plkst.13 un attālināti. Ja ir kādas aizlūgšanas vai arī kādi citi jautājumi, droši varat vērsties pie draudzes mācītājas Daces Balodes (dace.balode@yahoo.de).

VĀCIJA

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, 15. maijā plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, 22. maijā plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galds.

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!